

1 ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Настоящият консолидиран финансов отчет на Централна кооперативна банка АД, София ("ЦКБ АД, София", "Банката-майка"), ЕИК 831447150, представя финансовото състояние на ЦКБ АД, София и контролираните от нея дъщерни дружества Централна кооперативна банка АД, Скопие ("ЦКБ АД, Скопие") и Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, София, (УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД), като една отчетна единица ("Групата").

През април 2010 ЦКБ АД, София придобива 317,864 броя обикновени акции с право на глас от капитала на "Статер банка", Куманово, Република Македония, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Банката-майка притежава 5,975 броя привилегирани акции без право на глас от капитала на дъщерното дружество. На по-късен етап в рамките на годината в резултат на Решение на общото събрание на акционерите на дъщерното дружество, всички привилегирани акции без право на глас са конвертирани в обикновени акции с право на глас в съотношение, една привилегирована акция без право на глас срещу една обикновена акция с право на глас.

На 3 януари 2011 се осъществява вливане на Статер банка АД, Куманово в Централна кооперативна банка АД, Скопие, като след тази дата цялото имущество на Статер банка АД, Куманово като преобразуващо се дружество премина към Централна кооперативна банка АД, Скопие, приемащо дружество. На 3 януари 2011 с Решение на Централния регистър на Република Македония Статер банка АД, Куманово престава да съществува като юридическо лице. След приключване на процеса на преобразуване, капиталът на Централна кооперативна банка АД, Скопие е разпределен в 553,087 броя обикновени акции с номинал 41.2069 евро.

През 2018 и 2017 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в Централна кооперативна банка АД, Скопие, в резултат на което към 31 декември 2018 и 31 декември 2017 Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие, което представлява 87.35% от капитала на дъщерното дружество.

През декември 2011 Банката-майка придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

През 2018 и 2017 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, в резултат на което към 31 декември 2018 и 31 декември 2017 Централна кооперативна банка АД, София притежава 500,000 броя обикновени акции от капитала на "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, което представлява 100 % от капитала на дъщерното дружество.

Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД е учредено през 2006 г. и има издаден лиценз от Комисията за финансов надзор от 17 януари 2007 г. за извършване на следните дейности: управление на дейността на колективни инвестиционни схеми и на инвестиционни дружества от затворен тип; управление, в съответствие със сключен с клиента договор, на индивидуален портфейл, включително такъв на институционален инвеститор, включващ финансови инструменти, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента; предоставяне на инвестиционни консултации относно финансови инструменти. Към 31 декември 2018 година дружеството управлява три колективни инвестиционни схеми от отворен тип: Договорен фонд ЦКБ Лидер, Договорен фонд ЦКБ Актив и Договорен фонд ЦКБ Гарант.

През май 2012 Банката-майка придобива 15,000,000 броя обикновени акции с право на глас с номинална стойност 10 рубли всяка от увеличението на капитала на ЗАО АКБ "ТатИнвестБанк", гр. Казан, Република Татарстан, Руска Федерация, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Банката-майка притежава 1,422,630 броя обикновени акции с право на глас от капитала на дъщерното дружество. На по-късен етап в рамките на годината Банката-майка придобива допълнително 3,351 броя обикновени акции с право на глас от капитала на дъщерното дружество.

1 ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През 2013 Банката-майка е придобила допълнително 71,924 броя акции от капитала на ЗАО АКБ „ТатИнвестБанк“, гр. Казан, Република Татарстан, Руска Федерация, в резултат на което към 31 декември 2013 „Централна кооперативна банка“ АД София притежава 16,497,905 броя обикновени акции от капитала на ЗАО АКБ „ТатИнвестБанк“, гр. Казан, Република Татарстан, Руска Федерация, което представлява 56.20% от капитала на дъщерното дружество.

ЗАО АКБ „ТатИнвестБанк“, гр. Казан е основана през март 1992 г. като правопреемник на Вахитовското поделение на Държавната банка на СССР. Банката е самостоятелна, универсална кредитна организация, като извършва всички традиционни банкови операции в рубли и чуждестранна валута и оказва широк спектър услуги на своите клиенти. Тя има висока делова репутация на пазара на банкови услуги, отличава се с качество на обслужването и има стабилна клиентска база. ЗАО АКБ „ТатИнвестБанк“ е член на следните организации: Асоциация на банките в Русия; Асоциация на регионалните банки в Русия; Банкова асоциация на Татарстан; Национална клирингова организация ЗАО Национален разчетен депозитар. ЗАО АКБ „ТатИнвестБанк“ е професионален участник на пазара на ценни книжа и има лиценз за осъществяването на тази дейност, издаден от Федералната комисия по пазара на ценни книжа, без ограничение на срока на дейността.

През март 2014 ЗАО АКБ „ТатИнвестБанк“ променя наименованието си на ЗАО „ИК Банк“.

През април 2014 Банката-майка е придобила допълнително с опция 8,840,489 броя акции от капитала на ЗАО „ИК Банк“, гр. Казан, Република Татарстан, Руска Федерация, като размера на направената инвестиция е 24,545 хил. лв. На 26 юни 2014 УС на Банката-майка взема решение за продажба на този миноритарен пакет акции. На 15 август 2014 НС на Банката-майка приема представеното решение на УС на Банката-майка за продажба на миноритарния пакет. През втората половина на месец април 2016 с Решение на УС на Банката - майка, прието от Надзорния съвет на Банката - майка, е променено предходното решение, като с новото решение Банката - майка взема решение за продажба на мажоритарен пакет акции от капитала на дъщерното дружество АО „ИК Банк“, гр. Казан, Република Татарстан, Руска Федерация.

След допълнителното придобиване към 31 декември 2014 „Централна кооперативна банка“ АД София притежава 25,338,394 броя обикновени акции от капитала на ЗАО „ИК Банк“, гр. Казан, Република Татарстан, Руска Федерация, което представлява 86.273 % от капитала на дъщерното дружество.

През 2017 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в АО „ИК Банк“, гр. Казан, Република Татарстан, Руска Федерация в резултат на което към 31 декември 2017 Централна кооперативна банка АД, София притежава 25,338,394 броя обикновени акции от капитала на АО „ИК Банк“, гр. Казан, Република Татарстан, Руска Федерация, което представлява 86.273 % от капитала на дъщерното дружество.

Към 31 декември 2018 Банката-майка е загубила контрол над АО „ИК Банк“. Контролът е прехвърлен на свързано лице. Във връзка със загубата на контрол към 31.12.2018 АО „ИК Банк“, Руска Федерация е рекласифицирана от дъщерно дружество на Банката във финансов актив, отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата в отчета за финансовото състояние. В резултат на рекласификацията е призната печалба от преустановени дейности, представена в Бележка 2.

Крайният собственик на Банката-майка, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса - София АД, е Химимпорт АД.

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Обща рамка за финансово отчитане

Настоящият финансов отчет представлява консолидиран финансов отчет и е изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2018. Сумите в консолидирания финансов отчет са представени в хиляди български лева (хил. лв.).

Счетоводните политики на Банката-майка и дъщерните ѝ дружества не се различават съществено.

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Този финансов отчет е консолидиран. Банката-майка съставя и индивидуален финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), който е публикуван през юни 2019.

Консолидираният финансов отчет е изготвен съгласно историческата цена, модифицирана до справедлива стойност на финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, и оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Останалите финансови активи и пасиви се оценяват по амортизирана стойност.

Промени в МСФО

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и разяснения, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- МСФО 9 Финансови инструменти - приет от ЕС на 22 ноември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- МСФО 15 Приходи от договори с клиенти и изменения на МСФО 15 "Дата на влизане в сила на МСФО 15" - приет от ЕС на 22 септември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- Изменение на МСФО 2 Плащане на базата на акции – Класифициране и измерване на сделки на базата на акции - прието от ЕС на 26 февруари 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори – Приложение на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори – прието от ЕС на 3 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 или при първоначално приложение на МСФО 9 Финансови инструменти),
- Изменение на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти– Изясняване на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти – прието от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- Изменение на МСС 40 Инвестиционни имоти – Прехвърляне на инвестиционни имоти -- прието от ЕС на 14 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- Изменения на МСФО 1 и МСС 28 вследствие на „Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)“, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 7 февруари 2018 (измененията на МСФО 1 и МСС 28 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания – прието от ЕС на 28 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018).

Присмането на тези изменения не е довело до съществени промени в консолидирания финансов отчет на Групата, с изключение на ефектите от МСФО 9 „Финансови инструменти“.

От 1 януари 2018 Групата прилага новия счетоводен стандарт МСФО 9 „Финансови инструменти“. Във връзка с прилагането му Групата извърши дейности, свързани с:

- Класификация и оценка на финансовите инструменти в съответствие с критериите на новия МСФО 9
- Определяне на загубите от обезценка на база изготвени модели и методологии в съответствие с изискванията на МСФО 9.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Класификация и оценка на портфейлите, съставени от финансови активи от първоначалното прилагане на МСФО 9

Портфейли от финансови активи	МСС 39 - класификация	МСС 39 – оценка	МСФО 9 - Бизнес модел	МСФО 9 – Тест на паричните потоци на инструмента	МСФО 9 - оценка
	31.12.2017	31.12.2017	01.01.2018	01.01.2018	01.01.2018
Парични средства и парични салда в Централни банки	кредити и вземания	амортизирана стойност	Събиране на договорни парични потоци	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	амортизирана стойност
Предоставени ресурси в аванс на банки	кредити и вземания	амортизирана стойност	Събиране на договорни парични потоци	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	амортизирана стойност
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжки	кредити и вземания	амортизирана стойност	Събиране на договорни парични потоци	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	амортизирана стойност
Предоставени кредити и аванси на клиенти	кредити и вземания	амортизирана стойност	Събиране на договорни парични потоци	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	амортизирана стойност
Дългови ценни книжки					
1. Инвестиционен портфейл	финансови активи на разположение за продажба	справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Събиране на договорни парични потоци и продажба	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	справедлива стойност в друг всеобхватен доход
	финансови активи, държани до падеж	амортизирана стойност	Събиране на договорни парични потоци	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	амортизирана стойност
2. Търговски портфейл	справедлива стойност в печалбата или загубата	справедлива стойност в печалбата и загубата	Събиране на договорни парични потоци и продажба	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	справедлива стойност в друг всеобхватен доход
			Финансови активи държани за търгуване	Договорните плащания отговарят на дефинициите за главница и лихва.	справедлива стойност в печалбата или загубата
Капиталови ценни книжки					
1. Инвестиционен портфейл, в т.ч.	финансови активи на разположение за продажба	справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Друг бизнес модел	Неприложимо	справедлива стойност в печалбата или загубата
	финансови активи на разположение за продажба	цена на придобиване	Друг бизнес модел	Неприложимо.	справедлива стойност в друг всеобхватен доход
2. Търговски портфейл, в т.ч.	справедлива стойност в печалбата или загубата	справедлива стойност в печалбата или загубата	Друг бизнес модел	Неприложимо.	справедлива стойност в печалбата или загубата
			Друг бизнес модел	Неприложимо.	
	справедлива стойност в печалбата или загубата	цена на придобиване	Друг бизнес модел	Неприложимо.	справедлива стойност в печалбата или загубата
	справедлива стойност в печалбата или загубата	справедлива стойност в печалбата и загубата	Финансови активи държани за търгуване	Неприложимо.	справедлива стойност в печалбата или загубата
Деривати					

2 **БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Съобразно Политика за отчитане на финансови инструменти, Групата обобщава всички текущи портфейли, съставени от финансови активи за оценка на бизнес модела и провеждане на Тест за паричните потоци. Класифицирането на портфейлите от финансови активи на Групата е извършено въз основа на портфейлите на Групата към 31.12.2017 и те са както следва:

Парични средства и парични салда в Централни банки

Този портфейл включва паричните средства и салдата по сметките в Централни банки (БНБ и НБРСМ). Съгласно МСС 39 Групата класифицира парични средства и парични салда в Централни банки в категория кредити и вземания, отчитани по амортизирана стойност.

Поради краткосрочния характер на тези инструменти, Групата признава парите и паричните салда в Централни банки по тяхната договорна сума. Подобно на търговските вземания, паричните средства и паричните салда в Централни банки включват един единствен паричен поток, който е погасяване на главницата.

В тази връзка и като се вземе предвид бъдещата стратегия на Групата, бизнес моделът за парични средства и парични салда в Централни банки съгласно МСФО 9 е "Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци". Групата класифицира съгласно МСФО 9 паричните средства и парични салда в Централни банки като оценявани последващо по амортизирана стойност.

Кредити и аванси на банки

Този портфейл включва всички текущи разплащателни сметки в други банки, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки под формата на междубанкови пласирания. Съгласно МСС 39 Групата класифицира Кредити и аванси на банки в категория кредити и вземания, отчитани по амортизирана стойност.

Групата държи Кредити и аванси на банки, за да събира договорни парични потоци. В тази връзка и като се вземе предвид бъдещата стратегия на Групата, бизнес моделът за кредити и аванси на банки съгласно МСФО 9 е "Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци". Кредити и аванси на банки включват парични потоци, които са единствено плащания за главница и лихва. Групата класифицира съгласно МСФО 9 кредитите и авансите на банки като оценявани последващо по амортизирана стойност.

Споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа

Групата пласира парични средства чрез споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа, които са обезпечени със стойността на ценните книжа. Съгласно МСС 39 Групата класифицира Споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в категория кредити и вземания, отчитани по амортизирана стойност. Групата държи предоставеното финансиране, за да събира договорни парични потоци. В тази връзка и като се вземе предвид бъдещата стратегия на Групата, бизнес моделът за Споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа съгласно МСФО 9 е "Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци". Споразуменията за обратно изкупуване на ценни книжа включват парични потоци, които са единствено плащания за главница и лихва. Групата класифицира Споразуменията за обратно изкупуване на ценни книжа съгласно МСФО 9 като оценявани последващо по амортизирана стойност.

Кредити и аванси на клиенти

Към 31.12.2017 съгласно изискванията на МСС 39 Групата класифицира всички недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, в категория кредити и вземания, като ги отчита по амортизирана стойност, с изключение на:

- финансови активи, които Групата след първоначалното признаване определя за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- финансови активи, които Групата след първоначално признаване определя като на разположение за продажба;
- финансови активи, които Групата след първоначално признаване определя като държани до падеж.

Целта на Групата е да отпуска заеми и да реализира парични потоци чрез събиране на плащания през целия живот на инструментите. Съгласно стратегията на Групата, бизнес моделът за кредити и аванси на клиенти съгласно МСФО 9 е "Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци". Кредитите и авансите включват парични потоци, които са единствено плащания за главница и лихва. Групата класифицира кредитите и авансите съгласно МСФО 9 като оценявани последващо по амортизирана стойност.

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългови ценни книжа

1. Инвестиционен портфейл

1.1. Стратегия към 31.12.2017 съгласно МСС 39

Към 31.12.2017 Групата притежава два портфейла от дългови инструменти, състоящ се от държавни и корпоративни ценни книжа, както следва:

- Портфейл 1, който се класифицира според МСС 39 като Финансови активи на разположение за продажба и се оценява по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Основната цел на Групата за този портфейл е както да събира договорни парични потоци, така и да извършва продажби.
- Портфейл 2, който се класифицира според МСС 39 като Финансови активи, държани до падеж и се оценява по амортизирана стойност. Основната цел на Групата за този портфейл е да събира само договорни парични потоци.

1.2. Стратегия след 01.01.2018 съгласно МСФО 9 относно наличен портфейл към 31.12.2017

Бъдещата стратегия на Групата е да продължи да управлява тези два портфейла аналогично на предходната стратегия. В тази връзка:

- по отношение на портфейл 1 Групата е приела да се приложи Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи. Държавните и корпоративни ценни книжа в този портфейл включват парични потоци, които са единствено плащания за главница и лихва. Групата класифицира тези финансови инструменти съгласно МСФО 9 като оценявани последващо по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.
- по отношение на портфейл 2 Групата е приела да се приложи Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци. Групата класифицира съгласно МСФО 9 този портфейл като оценяван последващо по амортизирана стойност.

2. Търговски портфейл

2.1. Стратегия към 31.12.2017 съгласно МСС 39

Към 31.12.2017г. Групата притежава портфейл, състоящ се от държавни и корпоративни ценни книжа. Портфейлът се класифицира според МСС 39 като държан за търгуване и се отчита по справедлива стойност в печалбата и загубата. Финансовите активи, държани за търгуване, са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж, за които съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба.

2.2. Стратегия след 01.01.2018 съгласно МСФО 9 относно наличен портфейл към 31.12.2017

В бъдеще Групата ще продължава да управлява активно този портфейл от ценни книжа, като извършва покупки и продажби. По отношение на този портфейл ще се прилага бизнес модел, в рамките на който се извършва оценка по справедлива стойност през печалбата или загубата, като Групата управлява финансовите активи с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите. Групата взема решения на база справедливите стойности на активите и управлява активите, за да реализира тези справедливи стойности. Групата класифицира съгласно МСФО 9 този портфейл като оценяван последващо по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Капиталови ценни книжа

Стратегия към 31.12.2017 съгласно МСС 39

1. Инвестиционен портфейл

Към 31.12.2017 Групата притежава портфейл от ценни книжа, които съобразно МСС 39 се класифицират като Финансови активи на разположение за продажба. Този портфейл се отчита по справедлива стойност с изключение на ценните книжа в него, за които няма котировки на активен пазар и/или за които не могат да се приложат други надеждни модели за оценка, които се оценяват по цена на придобиване. Промените в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в друг всеобхватен доход.

2. Оборотен портфейл

Към 31.12.2017 Групата притежава портфейл от ценни книжа, който се класифицира според МСС 39 като държан за търгуване и се отчита по справедлива стойност в печалбата и загубата. Финансовите активи, държани за търгуване, са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж, за които съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба. Промените в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в печалбата и загубата.

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Стратегия след 01.01.2018

Инвестициите в капиталови инструменти не отговарят на критериите за "единствено плащания на главница и лихви" ("тест за характеристиките на паричните потоци") и поради това не могат да бъдат класифицирани в портфейли с отчитане по амортизирана стойност. В тази връзка те трябва да бъдат оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата. В резултат на това не се изисква оценка на бизнес модела. При първоначалното признаване обаче Групата може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход. Тази класификация се извършва актив по актив (инструмент по инструмент).

Групата класифицира своите финансови активи-капиталови инвестиции в следните портфейли:

1. Капиталови инвестиции, държани за търгуване, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Капиталовите инвестиции, държани за търгуване, са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж, за които съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба. Измененията в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в печалбата или загубата. Групата управлява този портфейл с цел реализиране на парични потоци посредством активна продажба на активите. Групата взема решения на база справедливите стойности на активите и управлява активите, за да реализира тези справедливи стойности.

2. Капиталови инвестиции, задължително оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Групата управлява този портфейл с цел реализиране на парични потоци посредством продажба на активите. Капиталовите инвестиции, отразени в този портфейл, не са предназначени за активна продажба, поради което очакванията са продажбите да бъдат по-малко в сравнение с портфейла "държани за търгуване". Групата взема решения на база справедливите стойности на активите и управлява активите, за да реализира тези справедливи стойности. Измененията в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в печалбата или загубата.

3. Капиталови инвестиции, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

При първоначалното признаване Групата прави неотменим избор да представя в друг всеобхватен доход последващите промени в справедливата стойност на инвестиции в капиталови инструменти, които нито се държат за търгуване, нито са условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация. Целта на този портфейл е Групата да анализира измененията на справедливите стойности и чрез продажби да реализира тези изменения и така да събира съответните парични потоци. Капиталовите инвестиции в този портфейл са придобити по-скоро с инвестиционна цел, като Групата има намерение да задържа активите за сравнително продължителен период от време. През този период Групата анализира измененията на справедливите стойности и реализира тези изменения чрез извършване на продажби. Продажбите от този портфейл се очаква да бъдат сравнително малко спрямо портфейла "държани за търгуване" и портфейла "задължително оценявани по справедлива стойност". Измененията в справедливите стойности на този портфейл се отразяват в друг всеобхватен доход.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- МСФО 16 Лизинг – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- Изменение на МСФО 9 "Финансови инструменти" – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- КРМСФО 23 "Несигурност при третирането на данъка върху доходите" – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила (продължение)

- **Изменения на МСС 19 “Доходи на наети лица”** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019) – прието от ЕС на 13 март 2019,
- **Изменения на МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия”** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019) – прието от ЕС на 8 февруари 2019,
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”,** произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019) – прието от ЕС на 14 март 2019.

Групата е избрала да не приема тези нови стандарти и измененията на съществуващите стандарти преди датата на влизането им в сила. Групата очаква приемането на тези нови стандарти и измененията на съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Групата в периодите на първоначалното им прилагане, с изключение на ефектите от МСФО 16 „Лизинг“.

От 01.01.2019 влиза в сила МСФО 16 "Лизинг", който променя механизма и правилата на отчитане на оперативния лизинг за лизингополучателите.

МСФО 16 предвижда ново определение за лизинг. Групата ще се възползва от практическата целесъобразна мярка, налична при преминаване към МСФО 16, да не преоценява дали даден договор е лизинг или съдържа такъв. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага за тези лизингови договори, въведени или изменени преди 1 януари 2019.

Групата е избрала модифицирано ретроспективно приложение (подход за кумулативно наваксване) на МСФО 16 в съответствие с МСФО 16:В5(б). Следователно, Групата няма да преизчислява своите сравнителни данни, но ще признае кумулативният ефект от приемането на МСФО 16 като корекция на собствения капитал (неразпределена печалба) към датата на първоначално прилагане.

Като цяло МСФО 16 въвежда нова дефиниция на лизинга, съобразно която "Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време". По отношение на Лизингополучателите новия счетоводен стандарт изисква счетоводното третиране да се базира на признаването за всички видове лизинги на активи, представляващи право на ползване“ на съответния актив, като в същото време се признава и пасив, отразяващ бъдещите плащания по лизинговия договор. При първоначалното признаване формираният актив се отчита по цена на придобиване, включваща: размера на първоначалната оценка на пасива, представляваща настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания; лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга; първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя и оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта.

На началната дата лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, лизингополучателят използва диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. Последващото оценяване на формирания актив се базира на изискванията на МСС 16. Последващото оценяване на формирания пасив се базира на амортизиране на лизинговото задължение на база ефективния лихвен процент и намаляване на задълженията по лизинга с направените дължими плащания. Формираните активи се третират подобно на други нефинансови активи и съответно се амортизират, освен ако не са класифицирани като инвестиционни имоти по справедлива стойност“.

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила (продължение)

Във връзка с прилагането на този нов счетоводен модел на отчитане на лизинговите договори спрямо прилагания счетоводен модел съобразно МСС 17, Групата извърши анализ на съществуващите към 01.01.2019 договорни отношения с цел идентифициране на тези от тях, попадащи в обхвата на новата дефиниция на "лизинг". В резултат на този анализ бяха определени лизинговите договори, за които Групата предприе действия за приемане на процедури с цел определяне на очакваните приблизителни ефекти от прилагането на новия стандарт. В този процес Групата взе решение да се възползва от дадените възможности в новия стандарт за освобождаване от прилагането на изискванията на новия стандарт по отношение на краткосрочни лизингови договори със срок по-малък от 12 месеца и лизингови договори, отнасящи се до активи с ниска стойност.

На база изпълнените процедури от Групата очакваните приблизителни ефекти към 01.01.2019 от прилагането на новия стандарт могат да бъдат представени по следния начин: увеличение на активите с формирани активи с право на ползване в рамките на 25,278 хил.лв. и увеличение на пасивите с формирани лизингови задължения в рамките на 25,278 хил.лв. През 2019 ще се увеличат разходите за амортизация и разходи за лихви, като съответно ще се намалят административни и маркетингови разходи, като нетният ефект върху позицията Разходи за дейността не се очаква да е съществен.

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 14** Разчети за регулаторни отсрочени сметки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт,
- **МСФО 17** "Застрахователни договори" (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021),
- **Изменение на МСФО 3** "Бизнес комбинации" – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период),
- **Изменение на МСС 1** "Представяне на финансови отчети" и **МСС 8** "Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки" – Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020), **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

Принципи на консолидация

Консолидираният финансов отчет на Групата включва финансовите отчети на Централна Кооперативна Банка АД, Централна Кооперативна Банка АД, Скопие, Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД и АО „ИК Банк“, Казан (дъщерни дружества, върху които Банката-майка упражнява контрол).

Налице е контрол, когато Групата е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от участието в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Банката-майка е дружество, което пряко или косвено, притежава повече от 50% от правата на глас и правомощия да упражнява контрол върху друго дружество (дъщерно дружество).

2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Принципи на консолидация (продължение)

Дъщерно дружество е това дружество, в което Групата пряко или косвено притежава повече от половината от правата на глас или съществуват правомощия за упражняване на контрол върху него. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата.

Всички придобивания се отчитат, чрез прилагане на метода на покупка от датата, на която Групата ефективно получава контрол върху придобивания, както е посочено в МСФО 3. Групата включва в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход резултатите от дейността на придобитото дружество, както и признава в консолидирания отчет за финансовото състояние придобитите активи и поети пасиви и условни задължения на придобитото дружество, както и всякаква репутация, възникнала при придобиването.

Резултатите на придобитите или отписани през годината дъщерни дружества се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход от ефективната дата на придобиване или от ефективната дата на освобождаване отписването по подходящ начин.

При изготвянето на консолидирания финансов отчет, отчетите на Банката-майка и дъщерните дружества са комбинирани ред по ред като се събират подобни активи, пасиви, елементи на собствен капитал, приходи и разходи.

Когато е необходимо, се извършват корекции на финансовите отчети на дъщерните дружества, за да се приведат техните счетоводни политики в съответствие с тези, използвани от Банката-майка.

Вътрешно-груповите операции, разчети, приходи и разходи се елиминират напълно при консолидацията.

Неконтролиращите участия в нетните активи и в печалбата или загубата на дъщерните дружества са представени отделно от тези принадлежащи на Групата.

Репутацията, възникнала при бизнес комбинации се проверява за обезценка веднъж годишно, или по-често, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакви неконтролиращо участие.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

**2 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Принципи на консолидация (продължение)

Дружествата, консолидирани във финансовия отчет на Групата, са:

Към 31.12.2018

Име на Дружеството	(%) собственост	Метод на консолидация
Централна кооперативна банка АД, Скопие	87.35%	Пълна консолидация
Управляващо дружество ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	100%	Пълна консолидация

Към 31.12.2017

Име на Дружеството	(%) собственост	Метод на консолидация
Централна кооперативна банка АД, Скопие	87.35%	Пълна консолидация
Управляващо дружество ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	100%	Пълна консолидация
АО „ИК Банк“, гр. Казан	86.27%	Пълна консолидация

Групата включва две дъщерни предприятия, съдържащи неконтролиращо участие (НКУ).

Име на дъщерното предприятие	Дял на участието и правата на глас на НКУ		Общ всеобхватен доход, разпределен на НКУ		Натрупани НКУ	
	2018	2018	2018	2017	2018	2017
Централна кооперативна банка АД, Скопие	12.65%	12.65%	(129)	15	5,562	5,694
АО „ИК Банк“, гр. Казан	-	13.73%	-	849	-	2,078

През 2018 г. и 2017 г. не са изплащани дивиденди на неконтролиращото участие.

Прехвърляне на контролиращото участие в АО „ИК Банк“, гр. Казан

През 2018 г. Групата прехвърля контрола върху дяловото си участие в размер на номинален процент 86.27% в своето дъщерно дружество АО „ИК Банк“, гр. Казан.

Групата е признала печалба от преустановени дейности в размер на 19,784 хил. лв., включително намаление на малцинственото участие в размер на 2,078 хил. лв.

	2018
Справедлива стойност на остатъчно участие	34,917
Продаден дял в нетните активи на АО „ИК Банк“, гр. Казан	(15,133)
Резултат от загуба на контрол, признат на ред "Печалба от преустановени дейности"	19,784

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

3.1. Обхват и цел

Счетоводната политика обхваща принципи и изходни положения, концепции, правила, практики, бази и процедури, възприети от ръководството за отчитане дейността на Групата и изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Целта на счетоводната политика е да осигури необходимото организационно и методологическо единство в осъществяване на счетоводната дейност в Групата, което да гарантира вярното и честно представяне на нейното имуществено и финансово състояние в годишния финансов отчет.

3.2. Основни елементи на счетоводната политика

3.2.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават като се взема предвид ефективния доход/ефективния лихвен процент на съответния финансов актив или пасив във всички съществени аспекти. Приходите и разходите за лихви включват амортизацията на дисконтови, премийни или други разлики между първоначалната отчетна стойност и стойността на падежа на лихвоносен инструмент, изчислена на база ефективен лихвен процент. Ефективният лихвен процент е процентът, при който точно се дисконтират приблизителните бъдещи парични потоци на финансовия инструмент за очаквания му живот или, там където е приложимо, за по-къс период, до нетната отчетна стойност на финансовия актив или финансов пасив. Бъдещите парични потоци са приблизително изчислени, като се вземат предвид договорните условия на инструмента. Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички такси и възнаграждения, платени или получени между страните по договора, които са пряко свързани с конкретното споразумение, транзакционни разходи и всички други премии или отстъпки.

Приходите от лихви и разходите за лихви, представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, включват:

- лихви от финансови активи и пасиви, оценявани по амортизирана стойност, изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVTOCI), изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата;

Групата преустановява балансовото начисляване на лихви и не отчита приходи от лихви по вземания от момента, в който съответното вземане придобие статут на съдебно. Вземанията на Групата от лихви по съдебно вземане, възникнали след датата, на която вземането е придобило статут на съдебно, се начисляват балансово и признават като приходи от лихви при погасяването им.

3.2.2. Такси и комисиони

Всички такси и комисиони, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансовия инструмент, се отчитат счетоводно в съответствие с МСФО 15.

За да определи дали и как следва да признават приходи в съответствие с МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“, се използват следните 5 стъпки:

- 1 Идентифициране на договора с клиент
- 2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
- 3 Определяне на цената на сделката
- 4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
- 5 Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от такси и комисиони се признават с течение на времето, когато или докато Групата удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните услуги на своите клиенти.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.2. Такси и комисиони (продължение)

Групата признава като задължения по договор възнаграждения, получени по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Във връзка с влизането в сила от 01.01.2018 на МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти”, Групата направи анализ на видовете съществуващи договорни отношения с клиентите, като в резултат на този анализ не се установиха съществени ефекти от прилагането на МСФО 15 във финансовите отчети на Групата.

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за банкови преводи в страната и чужбина, такси за обслужване на сметки, такси, свързани с кредитни експозиции, обслужване на задбалансови ангажименти и други приходи, оповестени в бележка 28.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период по метода на ефективния лихвен процент.

3.2.3. Операции в чуждестранна валута

Функционалната валута на Банката-майка и на дъщерното дружество УД ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД е българският лев. Функционалната валута на дъщерното дружество Централна кооперативна банка АД, Скопие е македонският денар.

Сделките, осъществени в чуждестранни валути са преизчислени в лева по курсовете на Централната банка на съответната държава за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута са преизчислени в лева към деня на изготвянето на консолидирания отчет за финансовото състояние по обменните курсове на Централната банка за същия ден.

Нетните печалби и загуби, възникнали като резултат от преизчисляване по курсовете на Централната банка за деня на сделката, са отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който са възникнали.

Групата извършва ежедневна преоценка на всички валутни балансови активи и пасиви и задбалансови позиции съобразно курса на Централната банка за съответния ден, с изключение на немонетарни позиции в чуждестранна валута по смисъла на МСС 21, които се отчитат по валутния курс на датата на транзакцията. Нетните печалби и загуби, възникнали от преоценката на балансовите валутни позиции, са отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който са възникнали.

От 2002 българският лев е обвързан с еврото в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Обменните курсове към 31 декември 2018 и 2017 между долара на САЩ и българския лев са:

31 декември 2018	31 декември 2017
1 долар на САЩ = 1.70815 лева	1 долар на САЩ = 1.63081 лева

Функционалната валута на клона на Групата в Република Кипър е евро.

Обменните курсове към 31 декември 2018 и 2017 между долара на САЩ и еврото и македонския денар са:

31 декември 2018	31 декември 2017
1 долар на САЩ = 53.6887 македонски денара	1 долар на САЩ = 51.2722 македонски денара
1 евро = 61.4950 македонски денара	1 евро = 61.4907 македонски денара

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.3. Операции в чуждестранна валута (продължение)

Обменните курсове към 31 декември 2018 и 2017 между долара на САЩ и еврото и руската рубла са:

	31 декември 2018	31 декември 2017
1 долар на САЩ =	69.4706 руски рубли	57.6291 руски рубли
1 евро =	79.4605 руски рубли	68.7861 руски рубли

3.2.4. Приходи от дивиденди

Дивидентите се признават от страна на Групата в печалбата или загубата само когато:

- правото на Групата да получи плащане на дивидент е установено;
- има вероятност Групата да получи икономически ползи, свързани с дивидента;
- размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.

3.2.5. Финансови активи и пасиви

Отчитане до 31 декември 2017

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж или са финансови активи, включени в портфейл, за който съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба. Към тях се отнасят придобитите с цел търговия сконтови и лихвоносни държавни и корпоративни ценни книжа, както и придобити капиталови инвестиции във финансови и нефинансови предприятия, в които Групата не притежава контролно участие.

Финансовите активи на разположение за продажба са тези финансови активи, които не са държани от Групата за търгуване, до падеж и не представляват кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата. Финансовите активи на разположение за продажба представляват придобити лихвоносни държавни и корпоративни ценни книжа, както и придобити капиталови инвестиции във финансови и нефинансови предприятия.

Финансовите активи, държани до настъпване на падеж, са с фиксирано плащане и фиксиран падеж, които Групата има намерение и възможност да държи до настъпване на падежа им, независимо от евентуалната възможност да бъдат изтъргувани в бъдеще при възникнали благоприятни условия. Тези активи представляват придобити лихвоносни държавни и корпоративни ценни книжа.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Групата с фиксиран падеж, са финансови активи, създадени посредством директното предоставяне от страна на Групата на пари или услуги на дадени клиенти с фиксиран падеж.

Признаване

Финансовите активи се признават само когато Групата стане страна по договорните разпоредби на инструмента. Първоначалното им отчитане е на датата на уреждане (плащане) на договора.

Първоначална оценка

При първоначалното признаване на финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, те се оценяват по справедлива стойност. Всички разходи, които се отнасят пряко към придобиването на финансов актив се отчитат, като текущи.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Отчитане до 31 декември 2017 (продължение)

Първоначално финансовите активи, различни от финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, се оценяват по справедлива стойност, която е равна на сумата от справедливата стойност на направеното вложение и разходите по сделката. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване.

Последваща оценка

След първоначалното признаване, финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, се оценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност се определя на база публикувана ценова котировка на активен пазар. Промените в тяхната справедлива стойност се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи в периода на възникването им.

След първоначалното признаване, финансовите активи на разположение за продажба се оценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност се определя на база на публикувана котировка на активен пазар или други надеждни модели за оценка, които отразяват специфичните обстоятелства на емитента. Промените в справедливата им стойност се признава като друг всеобхватен доход/загуба и се натрупва като увеличение или намаление на преоценъчен резерв в собствения капитал. След първоначалното признаване, капиталови инструменти, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, за които няма котировки на активен пазар и/или за които не могат да се приложат други надеждни модели за оценка, се оценяват по цена на придобиване.

След първоначалното признаване, финансовите активи, държани до падеж, се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва и не се преоценяват. Амортизираната стойност е първоначалната стойност (цена на придобиване) на актива, коригирана в посока увеличение с акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа и в посока намаление с вноските за погасяване на главницата, акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера на падежа и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

След първоначалното признаване, кредитите и авансите, възникнали първоначално в Групата с фиксиран падеж се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва и не се преоценяват. Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, увеличена с натрупаната амортизация за всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа, минус вноските за погасяване на главницата и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

Отписване

Групата отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли; или Групата прехвърли финансовия актив и прехвърлянето отговаря на изискванията за отписване.

Групата отписва финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние, когато той е погасен - т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

Обезценки за несъбираемост

Финансовите активи се обезценяват при наличие на индикация за обезценка: има информация за финансови затруднения; има реални договорни нарушения; други индикации.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Отчитане до 31 декември 2017 (продължение)

Финансовите активи на разположение за продажба и отчитани по справедлива стойност се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя възстановимата стойност на финансовите активи. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка, както следва:

- при условие, че към момента на обезценката няма формиран преоценъчен резерв – разликата между отчетната стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовите активи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-малък от размера на обезценката – в този случай с частта от обезценката до размера на преоценъчния резерв се намалява отчетната стойност на активите и размера на преоценъчния резерв /който остава с нулева стойност/. Останалата част от обезценката се отнася като текущ финансов разход и намаление на отчетната стойност на активите;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е отрицателна величина – разликата между балансовата стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовия актив, а отрицателната величина на преоценъчния резерв се прехвърля и намира отражение в текущите финансови разходи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-голям от размера на обезценката – в този случай с размера на обезценката се намалява стойността на инвестицията и размера на преоценъчния резерв.

Финансовите активи, държани от Групата до настъпване на падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за притежавани от Групата ценни книжа, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на ценните книжа е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на ценните книжа. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в печалбата или загубата за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Групата с фиксиран падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за предоставени от Групата кредити, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, ако това е необходимо. Ръководството определя очакваните бъдещи парични потоци след преглед на индивидуалните кредитополучатели, кредитните експозиции и други оказващи влияние фактори. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на кредитите е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на кредитите. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в печалбата или загубата за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината. Несъбираемите кредити и аванси, които не могат да бъдат възстановени и са напълно обезценени, се отписват и се нетират от акумулираната обезценка за несъбираемост. Тези кредити се отписват след приключване на всички необходими правни процедури и след като сумата на загубата е окончателно определена.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Отчитане до 31 декември 2017 (продължение)

Групата е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити, базирана на МСФО. Извън групата на обслужваните кредити и кредитите с несъществен размер от групата необслужвани, и при условие, че Групата не разполага с очакваните бъдещи парични потоци или предоставените такива от длъжника не са надеждни в достатъчна степен, се прилагат проценти, с които се намаляват договорните парични потоци с цел определяне на очакваните парични потоци, които след това се дисконтират с ефективния лихвен процент, както е посочено по-горе. За целите на определяне на провизиите за обезценка на кредити се признават ликвидни обезпечения, като стойността с която участват при формирането на провизиите се определя в зависимост от вида на обезпечението и неговото състояние.

Сумата на загубите, които не са конкретно идентифицирани, но на база предходен опит могат да бъдат очаквани за група от кредити с подобни рискови характеристики, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите. Загубите се оценяват на базата на исторически опит, кредитния рейтинг на клиентите и икономическата среда, в която са поставени кредитополучателите.

Сумата на загубите, определени за кредитите с несъществен размер от групата необслужвани на база колективна оценка, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите

Отчитане от 01 януари 2018

Първоначално признаване на финансови инструменти

Първоначално финансовите активи и финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние на Групата, когато и само когато Групата стане страна по договорните условия на инструмента. Първоначалното им счетоводно отчитане е на база датата на уреждане.

Класификация на финансови инструменти

Финансови активи

Групата класифицира финансовите активи – дългови инструменти като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните два критерия:

- а) бизнес модел за управление на финансовите активи; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Дефиниране на бизнес модел за управление на финансови активи

Бизнес моделът се отнася до начина, по който Групата управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци, т.е. бизнес моделът на Групата определя дали паричните потоци ще бъдат генерирани от събиране на договорни парични потоци, продажба на финансови активи, или и от двете.

Бизнес моделите, прилагани от Групата, са следните видове:

- Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци
- Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи
- Друг бизнес модел, в рамките на който се извършва оценка по справедлива стойност през печалбата или загубата, Групата управлява финансовите активи с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Отчитане от 01 януари 2018 (продължение)

Характеристики на договорните парични потоци на финансовия актив

Договорни парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница

Групата класифицира финансов актив въз основа на характеристиките на неговите договорни парични потоци. Договорните парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва, върху сумата на непогасената главница, съответстват на основното споразумение по кредитиране. При основното споразумение за кредитиране, основните елементи, които определят лихвата, са стойността на парите във времето и кредитният риск. Лихвата може да включва и възнаграждение за поемане и на други основни рискове - ликвиден риск, цена на привлечен ресурс и суми за покриване на административни разходи по кредитирането, свързани с държането на финансовия актив за определен период от време и марж на печалбата.

Финансови пасиви

Групата класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на дериватните пасиви, които са оценени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Първоначално признаване на финансови инструменти

С изключение на търговските вземания, при първоначалното признаване Групата оценява даден финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност, плюс или минус, в случай на финансов актив или финансов пасив, неоченьван по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване. Те се отразяват като вземане.

Последващо оценяване на финансови инструменти

Финансови активи

След първоначалното му признаване, класифициране и оценяване, Групата оценява даден финансов актив по: а) амортизирана стойност; б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата прилага изискванията за обезценка на МСФО 9 по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по амортизирана стойности и по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Групата оценява финансов актив – дългов инструмент по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия: а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Отчитане от 01 януари 2018 (продължение)

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност (продължение)

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, и коригирана за всеки коректив за загуби.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби, Групата групира финансовите активи на ниво длъжник, в една от следните фази:

- Фаза 1 – експозиции с нисък кредитен риск, нововъзникнали експозиции и експозиции без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;
- Фаза 2 – експозиции със съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;
- Фаза 3 – финансови активи в неизпълнение.

Оценката на рисковите експозиции се извършва към всяка отчетна дата.

За целите на МСФО Групата прилага нов модел за определяне на експозициите във Фаза 1 и Фаза 2. За определяне на експозициите в неизпълнение, Групата използва насоките на дефиницията на Регламент (ЕС) № 575/2013. Всички финансови активи, класифицирани като „необслужвани експозиции” съгласно регулаторните изисквания се считат за финансови активи в неизпълнение.

Групата приема, че е налице значително увеличение на кредитния риск, когато: 1) към датата на оценката на финансовия актив просрочието по договорените плащания е от 31 до 90 дни; 2) Групата е предоставила отстъпки на длъжник корпоративен клиент поради финансови затруднения, които не водят до съществено намаление на финансовото задължение, съответно до отнасяне на финансовия актив в неизпълнение; 3) Изтекъл е изпитателният срок за отнасяне на финансов актив в неизпълнение, поради дадени от страна на Групата отстъпки в резултат на финансови затруднения на длъжник корпоративен клиент; 4) Промяна във вероятността от неизпълнение (PD) – 12 месечната PD на финансов актив към отчетната дата надвишава 20 %.

За финансовите активи във Фаза 1 се прилага 12-месечна очаквана кредитна загуба, а за финансовите активи във Фаза 2 – очаквана кредитна загуба за целия срок на финансовия актив. Финансовите активи във Фаза 3 се считат за финансови активи, които са обезценени към отчетната дата.

За целите на установяване на обезценката по финансовите активи, Групата прилага модели за изчисляване на очакваните кредитни загуби на колективна и индивидуална база. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните финансови активи се прилагат за дългови финансови активи като дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, както и експозиции, представляващи „Проектно финансиране” или експозиции с уникални характеристики, независимо от техния размер. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните експозиции, се базират на дисконтираните парични потоци и отразяват различни сценарии на очаквани парични потоци, включващи и наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която касае бъдещи събития /включително и макроикономически прогнози/. За целите на установяване на обезценката на експозиции в неизпълнение /Фаза 3/ или придобити финансови активи с кредитна обезценка, Групата прилага модел за индивидуална обезценка на активи над определен размер.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Отчитане от 01 януари 2018 (продължение)

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност (продължение)

Моделът за обезценка на колективно оценявани финансови активи е базиран на определяне на стойности за вероятност от неизпълнение /PD/ и загуба при неизпълнение за всеки колективно оценяван актив, при прилагане на амортизиране с ефективния лихвен процент /EIR/ при изчисление на очакваната загуба /EAD/. Моделите за обезценка на финансови активи, оценявани колективно се прилагат за дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, репо сделки, както и експозиции, произтичащи от кредитната дейност на Групата – кредитни и задбалансови експозиции на физически и юридически лица. Моделите включват наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за външен кредитен рейтинг на контрагентите, както и 3 годишни сценарии за макроикономическото развитие на държавата, изготвени от външни източници /МФ, БНБ, НСИ, СБ, МВФ/. Използваните от Групата макроикономически индикатори са: Ръст на Брутният вътрешен продукт /GDP/, Хармонизиран индекс на потребителските цени /HICP/, Ниво на безработица и Индекс на цените на жилищата /HPI/. Групата обновява стойността на използваните прогнозни индикатори в своя модел веднъж годишно, при публичното оповестяване на 3 годишните прогнози на съответните институции.

Групата признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), възникнали през периода, измерени чрез разликата между корективът за кредитни загуби към датата на прегледа и датата на предходния преглед. Заделеният коректив за очаквани кредитни загуби се представя в намаление на балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дългови инструменти

Групата оценява дългов финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Печалба или загуба от дългов финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава от страна на Групата в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка, печалби и загубите от валутни операции, приходи от лихви, до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

Групата прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Групата признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), като формира коректив за загуби, който се признава в друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Капиталови инструменти

При първоначалното признаване Групата може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход. Това оценяване се извършва актив по актив (инструмент по инструмент). Капиталовите инструменти не подлежат на преглед за обезценка.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Отчитане от 01 януари 2018 (продължение)

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Групата оценява финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако не са държани в рамките на бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, или в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига, като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи. Също така тази категория се прилага за инструменти, които не изпълняват дефинициите на главница и лихва. Печалба или загуба от финансов актив, който се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, се признава от Групата в печалбата или загубата.

Прекласификация на финансови инструменти

Само когато Групата промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, Групата прекласифицира всички засегнати финансови активи. Групата не прекласифицира финансови пасиви. Групата прекласифицира финансови активи, като прилага прекласификацията за бъдещи периоди. Групата не преизчислява никакви признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Модификация на договорни парични потоци на финансов актив

Модифициране на договорни парични потоци на финансов актив е налице, когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или изменени по друг начин и тези изменения не са били договорени при първоначалното признаване на финансовия актив. При установяване на наличие на Модификация на финансов актив, се анализират факторите за възникването ѝ, като съобразно тях се определя и счетоводното отразяване на ефекта от модификация. Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с политиката на Групата, предприятието преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата.

Отписване на финансови инструменти

Групата отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли; или Групата прехвърли финансовия актив и прехвърлянето отговаря на изискванията за отписване

Групата отписва финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние, когато той е погасен - т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

3.2.6. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат като финансови активи и пасиви по стойност, която е равна на справедливата стойност на пласираните/ привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/ полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложени като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в отчета за финансово състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.7. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централни банки и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

3.2.8. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”, изисква в бележките към финансовите отчети да се оповести информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Политиката на Групата е да оповестява информация за справедливата стойност на тези активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетната стойност. Справедливата стойност на паричните средства и паричните еквиваленти, депозитите и кредитите, предоставени от Групата, другите вземания, депозитите, заемите и другите краткосрочни задължения се доближава до балансовата стойност. Според ръководството, при съществуващите обстоятелства, отчетените възстановими стойности на финансовите активи и пасиви са най-достовърни за целите на консолидирания финансов отчет.

За признатите в отчета за финансово състояние активи и пасиви по справедлива стойност, Групата оповестява за всеки клас финансови инструменти нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Йерархия на справедлива стойност

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1: котиран (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2: други техники, за които цялата входяща информация, която има съществен ефект върху отчетената справедлива стойност, подлежи на наблюдение или пряко, или косвено;
- Ниво 3: техники, които използват входяща информация, която има съществен ефект върху отразената справедлива стойност, които не се базират на подлежащи на наблюдение пазарни данни.

3.2.9. Нетиране

Финансовите активи и пасиви се нетират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата има влязло в сила законно право да нетира признатите стойности, а сделките са предвидени да бъдат уредени на нетна основа.

3.2.10. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.10. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала (продължение)

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”, оценявано веднъж годишно към датата на изготвяне на финансовия отчет с помощта на лицензиран актюер, за да се оценят бъдещите задължения за дължими пенсии към персонала. Групата е приела да отразява във финансовия отчет калкулирания ефект за 10 годишен период от време. Периодът след 10-тата година има голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Групата, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При оценката се използват и демографски допускания, свързани с вероятност за оттегляне и смъртност.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход и не се рекласифицират последващо в печалбата или загубата.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви”. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Други задължения” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

3.2.11. Провизии за задължения

Размерът на провизии за задължения се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в печалбата или загубата за съответния период.

3.2.12. Деривативи

Дериватите се отчитат по справедлива стойност и се признават в отчета за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на дериватите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Дериватите активи се представят като част от финансовите активи, държани за търгуване, а дериватите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции печалбата или загубата за периода. Групата не прилага счетоводно отчитане на хеджирането съгласно МСФО 9.

3.2.13. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи са придобити и притежавани от Групата разграничими нефинансови ресурси, които се използват за производство и/или продажба на услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели. Те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Амортизацията на дълготрайните материални и нематериални активи са изчислени по линейния метод, така че изхаването им да отговаря на предвидения за тях срок на ползване. Годишните амортизационни норми са следните:

Сгради	4%	25 години
Стопански инвентар	15%	7 години
Транспортни средства	15%	7 години
Други активи	15%	7 години
Специфично оборудване, кабелни мрежи и охранителни системи	4%	25 години
Оборудване, включващо хардуер и софтуерни продукти	20%	5 години

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.13. Дълготрайни материални и нематериални активи (продължение)

Амортизации не се начисляват на земи, активи за препродажба, активи в процес на придобиване, активи в процес на ликвидация и напълно амортизираните активи до остатъчната им стойност.

Ръководството на Групата е извършило към датата на изготвяне на годишния консолидиран финансов отчет проверка за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи. Не са установени условия за наличие на обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, поради което те не са обезценявани.

3.2.14. Отчитане на договори за оперативен лизинг

Групата като лизингополучател

В случаите, когато Групата е лизингополучател по договор за оперативен лизинг, получените по договора активи не се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата. Извършените от страна на Групата плащания по договора се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Групата като лизингодател

В случаите, когато Групата е лизингодател по договор за оперативен лизинг, активите, отдадени от Групата по договора, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета от Групата по отношение на подобни активи. Доходът от оперативния лизингов договор се признава от страна на Групата директно като приход в печалбата или загубата за съответния отчетен период.

3.2.15. Активи, придобити от обезпечения

Недвижими имоти и движими вещи, придобити от Групата като кредитор по отпуснати и необслужвани кредити се класифицират като активи, придобити от обезпечения и се отчитат първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване на активите, придобити от обезпечения, представлява сумата от всички преки разходи по придобиването на активите, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. След първоначалното им признаване, тези активи се отчитат по по-ниската от текущата им балансова стойност или тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на тези активи до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката. За тези активи не се начислява амортизация.

3.2.16. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са придобити и притежавани от Групата недвижими имоти /земя и сгради/, които Групата няма да използва в дейността си, и които Групата държи с цел получаване на доходи от наеми и/или за увеличаване на стойността на капитала. Инвестиционният имот се оценява първоначално по неговата цена на придобиване. Разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Като своя счетоводна политика относно последващото им отчитане, Групата приема модела на цената на придобиване в съответствие с изискванията на МСС 16. В тази връзка те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Амортизации се начисляват на придобитите като инвестиционни имоти сгради, като се прилага линейния метод. Годишната им амортизационна норма е 4% (25 години). Не се начисляват амортизации на придобитите като инвестиционни имоти земи.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.17. Данъчно облагане

Данък печалба е начислен въз основа на приходите за периода и включва текущ и отсрочен данък. Данъците са в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущият данък се изчислява на базата на облагаемата печалба, коригирана с някои непризнати за данъчни цели приходи и разходи на счетоводния финансов резултат, отчетен съгласно българското счетоводно законодателство, приложимо за банки.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви. Отсроченият данък отразява нетния данъчен ефект на всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на финансовия отчет и стойностите, изчислени за данъчни цели. Отсрочените данъчни активи и задължения се изчисляват чрез използване на данъчни ставки, които се очаква да бъдат прилагани за облагаемия доход за годините, за които се очаква тези временни разлики да бъдат възстановени или уредени. Оценката на отсрочените данъчни активи и задължения отразява данъчните последици, които ще възникнат от начина, по който Групата очаква, на датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, да възстанови или да уреди отчетната стойност на нейните активи и пасиви. Отсрочените данъчни активи и задължения се признават, независимо от това кога ще се прояви с обратна сила временната разлика.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, също се отчита в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се признава директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Активи по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3.2.18. Оперативни сегменти

Географско разпределение

Към 31.12.2018 Групата извършва дейност основно в следните три държави: България, Република Северна Македония и Кипър. Групата извършва дейности и реализира приходи както следва:

1. В България чрез ЦКБ АД и УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД
2. В Кипър чрез клон Кипър
3. В Република Северна Македония чрез ЦКБ АД, Скопие

В Кипър Групата извършва дейности и реализира приходи чрез банков клон, част от структурата на Банката-майка Централна кооперативна банка АД, на принципа на свободата на предоставяне на услуги на територията на Европейското икономическо пространство.

Информация за приходите от лихви, приходите от такси и комисиони, нетекущите активи, различни от финансови инструменти, активи по отсрочени данъци, преди консолидационни елиминации, е представена, както следва:

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.18 Оперативни сегменти (продължение)

	Приходи от лихви и такси и комисионни		Имоти, машини и съоръжения и ДНМА		Инвестиционни имоти и активи, придобити от обезпечения	
	За годината, приключваща на	За годината, приключваща на	Към	Към	Към	Към
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
България	187,629	196,807	98,086	91,013	32,808	32,808
Русия	-	4,088	-	4,397	-	4
Р. Северна Македония	15,865	15,172	20,777	21,330	-	-
Кипър	349	415	16	14	-	-
Общо	203,843	216,482	118,879	116,754	32,808	32,812

Оперативни сегменти

Към 31.12.2018 г. Групата дефинира следните оперативни сегменти:

1. Централна кооперативна банка АД;
2. Централна кооперативна банка АД, Скопие;
3. УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД;

Групата определя оперативните си сегменти като такива:

- които предприемат бизнес дейности, от които Групата получава приходи и понася разходи;
- чиито оперативни резултати се прегледват редовно от Ръководството на Групата и на база, на които се оценяват резултатите от дейността на сегментите;
- чиито оперативни резултати се прегледват при взимането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределяни към сегментите
- за които е налице отделна финансова информация.

Ключовите индикатори, които Групата следи са следните:

1. Приходи от лихви;
2. Приходи от такси и комисионни;
3. Печалба/загуба от преоценка;
4. Разходи за обезценка;
5. Разходи за лихви;
6. Административни разходи;
7. Оперативна печалба / (загуба);
8. Печалба / (загуба) преди данъчно облагане;
9. Данъци;
10. Нетна печалба / (загуба) за годината.

За годината, приключваща на 31.12.2018	"Централна Кооперативна Банка" АД, София	"Централна Кооперативна Банка" АД, Скопие	УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт " ЕАД	Общо
Приходи от лихви	133,682	12,515	23	146,220
Приходи от такси и комисионни	54,296	3,350	-	57,646
Печалба/(загуба) от преоценка	6,943	(4)	-	6,939
Разходи за обезценка	(5,835)	(667)	-	(6,502)
Разходи за лихви	(19,243)	(3,839)	-	(23,082)
Административни разходи	(48,916)	(1,013)	(125)	(50,054)
Оперативна печалба	168,575	11,553	1,514	181,642
Печалба преди данъци	37,287	250	1,172	38,709
Данъци	(3,517)	(27)	(116)	(3,660)
Нетна печалба за годината	33,770	223	1,056	35,049

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.18 Оперативни сегменти (продължение)

За годината, приключваща на 31.12.2017	"Централна Кооперативна Банка" АД, София	"Централна Кооперативна Банка" АД, Скопие	АО "ИК Банк", Казан	УД "ЦКБ Асете Менеджмънт " ЕАД	Общо
Приходи от лихви	144,824	11,219	2,690	21	158,754
Приходи от такси и комисионни	52,377	3,953	1,398	-	57,728
Печалба/(загуба) от преоценка	9,812	(20)	54	20	9,866
Разходи за обезценка	(30,727)	(833)	-	-	(31,560)
Разходи за лихви	(25,976)	(3,664)	(1,093)	-	(30,733)
Административни разходи	(46,563)	(1,265)	(1,411)	(73)	(49,312)
Оперативна печалба	189,178	11,319	6,262	1,502	208,261
Печалба преди данъци	38,521	126	201	1,223	40,071
Данъци	(1,707)	(10)	(181)	(122)	(2,020)
Нетна печалба за годината	36,814	116	20	1,101	38,051

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност

Изготвянето на финансови отчети изисква ръководството да прави оценки и разумни предположения, които влияят върху балансовите стойности на активите и пасивите, приходите и разходите за периода, и оповестяването на условните активи и задължения. Тези оценки и предположения се основават на наличната информация към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет и бъдещите действителни резултати е възможно да се различават от тези оценки.

Най-значимите области на несигурност, за които се изискват оценки и предположения при прилагането на счетоводните политики на Групата, са следните:

- Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Кредитни загуби от обезценка на финансови инструменти;
- Ползнен живот на амортизируемите активи.

Когато справедливата стойност на финансовите активи в Отчета за финансовото състояние не може да бъде определена на базата на активен пазар, определянето ѝ се извършва чрез използването на различни методи за оценяване (модел на ценообразуване), които включват математически модели. Информация за справедливите стойности на финансовите активи е представена в бел. 39.

Възвръщаемостта от кредитите и адекватността на признатите кредитни загуби от обезценка, както и поддържането на ликвидността на Групата са в зависимост от финансовото състояние на кредитополучателите и възможността им да погасяват задълженията си на договорените падежни дати в последващи отчетни периоди. Ръководството на Групата прилага необходимите процедури за управление на тези рискове, както е оповестено в бел. 38.

3 СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.4. Управление на капитала

Групата определя своя капацитет за поемане на риск като сумата на финансовите ресурси, които са на разположение за покриване на загуби, които биха били породени от рисковия профил на Групата. Финансовите ресурси са класифицирани в нива на рисков капитал според тяхната способност да покриват загуби, способност да отсрочват плащания, и според тяхната стабилност.

Групата следи разпределението на финансовите ресурси в нива на рисков капитал посредством Комитет за управление на активите и пасивите. Политиката за управление на капитал на Групата се преглежда регулярно от Управителния съвет на Групата.

Групата изчислява, следи и обявява рисковия си капитал за всички главни рискови категории – кредитен, пазарен и операционен риск. При управлението на рисковия си капитал, Групата следва регулаторно определените указания, както и своите собствени цели. За 2018 и 2017 Групата е спазила регулативните изисквания за минимална капиталова адекватност, като поддържаните от Групата нива на капиталова адекватност надвишават регулативните изисквания.

4 ЕФЕКТ ОТ ПРОМЯНА НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Както е оповестено в бележка 2, МСФО 9 е приложен без преизчисляване на сравнителната информация. Прекласификациите и корекциите, произтичащи от тези промени в счетоводната политика на Групата, не се отразяват в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017, а се признават в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2018.

Следващата таблица показва корекциите, признати за всяка отделна позиция. Позиции, които не са били засегнати от промените, не са включени.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

4 ЕФЕКТ ОТ ПРОМЯНА НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отчет за финансовото състояние

	МСС 39			Очаквани кредитни загуби	МСФО 9	
	Категория	Сума	Рекласификация		Сума	Категория
Финансови активи						
Парични средства и парични салда в Централни банки	Кредити и вземания	1 840 004	-	-	1 840 004	Амортизирана стойност
Предоставени ресурси и аванси на банки	Кредити и вземания	292 002	-	(105)	291 897	Амортизирана стойност
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Кредити и вземания	196 910	-	(23)	196 887	Амортизирана стойност
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	Справедлива стойност през печалбата или загубата					
- дългови		13 603	(13 602)	-	1	Справедлива стойност в печалбата или загубата
- капиталови		67 693	70 829	-	138 522	Справедлива стойност в печалбата или загубата
- деривативи		1 025	-	-	1 025	Справедлива стойност в печалбата или загубата
Предоставени кредити и аванси на клиенти	Кредити и вземания	2 404 501	-	(10 029)	2 394 472	Амортизирана стойност
Финансови активи на разположение за продажба	Финансови активи на разположение за продажба					
- дългови		515 923	(515 923)	-	-	
- капиталови		79 851	(79 851)	-	-	
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход		-	538 547	-	538 547	Справедлива стойност през друг всеобхватен доход
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност		-	34 010	(17)	33 993	Амортизирана стойност
Финансови активи, държани до падеж	Финансови активи, държани до падеж	34 010	(34 010)	-	-	
Общо финансови активи		5 445 522	-	(10 174)	5 435 348	
Други активи		59 009	-	1 171	60 180	
Финансови пасиви						
Депозити от банки	Амортизирана стойност	8 434	-	-	8 434	Амортизирана стойност
Депозити към други депозанти	Амортизирана стойност	4 859 073	-	-	4 859 073	Амортизирана стойност
Емитирани облигации	Амортизирана стойност	70 235	-	-	70 235	Амортизирана стойност
Провизии за задължения		-	-	523	523	
Общо финансови пасиви		4 937 742	-	523	4 938 265	
Собствен капитал						
Резерви, включително неразпределена печалба		181 968	5 410	(10 557)	176 821	
Преоценъчен резерв		27 144	(5 410)	1 031	22 765	

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

4 ЕФЕКТ ОТ ПРОМЯНА НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В следващата таблица е представен ефектът от прехода към МСФО 9 върху позицията резерви, включително неразпределена печалба:

Резерви, включително неразпределена печалба Крайно салдо към 31 декември 2017	<u>181,968</u>
<i>Преизчисления на очакваните кредитни загуби във връзка с прилагането на МСФО 9:</i>	
Ефект от промяна в модела за определяне на очакваните кредитни загуби за кредити и аванси на банки по МСФО 9	(105)
Ефект от промяна в модела за определяне на очакваните кредитни загуби за споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа по МСФО 9	(23)
Ефект от промяна в модела за определяне на очакваните кредитни загуби за предоставени кредити и вземания от клиенти по МСФО 9	(10,029)
Ефект от промяна в модела за определяне на очакваните кредитни загуби за финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход по МСФО 9	(1,031)
Ефект от промяна в модела за определяне на очакваните кредитни загуби за дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност по МСФО 9	(17)
Провизии по кредитни ангажименти и финансови гаранции	<u>(523)</u>
<i>Общо ефект от прилагане на модела на очакваните кредитни загуби във връзка с прилагането на МСФО 9</i>	<i>(11,728)</i>
<i>Рекласификация на преоценъчни резерви на финансови активи на разположение за продажба в неразпределената печалба към 1 януари 2018</i>	<i>5,410</i>
<i>Данъчен ефект</i>	<i>1,171</i>
Начално салдо към 1 януари 2018	<u>176,821</u>

5 ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Парични средства в брой:		
В български лева	204,440	157,655
В чуждестранна валута	84,389	78,828
Парични средства на път:		
В български лева	-	1,862
В чуждестранна валута	183	220
Парични салда в Централните банки:		
Текуща сметка в български лева в БНБ	1,413,633	1,564,600
Текуща сметка в чуждестранна валута в БНБ	15	77
Текуща сметка в чуждестранна валута в НБРСМ	11,602	8,881
Срочен депозит в НБРСМ	-	1,887
Текуща сметка в чуждестранна валута в ЦБРФ	-	1,788
Депозит на виждане в ЦБРФ	-	15,226
Минимални задължителни резерви в чуждестранна валута в Централни банки	8,009	7,769
Резервен обезпечителен фонд RINGS в БНБ	339	1,211
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ	<u>1,722,610</u>	<u>1,840,004</u>

Текущите сметки в Централните банки се използват за пряко участие на паричния пазар и на пазара на държавни ценни книжа, както и за целите на банковия сетълмент в съответната страна.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

5 ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ

Търговските банки в България са задължени да поддържат минимален резерв при БНБ. Задължителният минимален резерв, който е безлихвен, се определя като процент от привлечените средства в лева и в чуждестранна валута, периодично определян от БНБ. Тези резерви се регулират на месечна база, като недостигът по тях води до начисляването на наказателни лихви. Централната банка не налага ограничения върху използването на минималните резерви като дневни отклонения в рамките на едномесечния период за регулиране са допустими.

В съответствие с разпоредбите на БНБ, Банката-майка заделя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

Минималните задължителни резерви в чуждестранна валута в Централни банки към 31.12.2018 се състоят от предоставени средства от страна на ЦКБ Скопие в НБРСМ.

6 ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Срочни депозити в местни банки		
В български лева	23,000	8,000
В чуждестранна валута	29,046	27,727
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	123,144	197,732
Ностро сметки в местни банки		
В български лева	145	152
В чуждестранна валута	4,780	5
Ностро сметки в чужди банки в чуждестранна валута	52,657	62,104
Загуба от обезценка	(4,054)	(3,718)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	228,718	292,002

7 ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Към 31 декември 2018 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 256,598 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Част от тях в размер на 74,248 хил. лв. са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа на приблизително същата стойност. Останалата част в размер на 182,558 хил. лв. са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, чиято стойност е по-голяма от стойността на предоставения ресурс. Към 31 декември 2018 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване е формирана загуба от обезценка в размер на 208 хил.лв. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2019.

Към 31 декември 2017 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 196,910 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Към 31 декември 2017 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване не е формирана загуба от обезценка.

8 ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Български корпоративни ценни книжа	165,766	79,808
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	35,602	203
Деривати, държани за търгуване	56	1,025
Дългосрочни български държавни облигации	1	345
Чуждестранни държавни облигации	-	940
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА	201,425	82,321

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2018 финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 60,737 хил.лв. и дялове в договорни фондове в размер на 105,029 хил.лв.

Чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 34,896 хил.лв. и акции от капитала на нефинансово дружество в размер на 706 хил.лв.

Към 31 декември 2017 Групата притежава корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия на стойност 79,808 хил. лв., включващи:

- акции от български публични търговски дружества в размер на 56,031 хил. лв. представляват част от капитала на, които се търгуват на Българска фондова борса и са представени в отчета по справедлива стойност;
- дялове в договорни фондове на обща стойност 11,661 хил. лв.;
- облигации на две търговски дружества на стойност 12,116 хил. лв.

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2018 и 2017 дериватите държани за търгуване съответно в размер на 56 хил. лв. и 1,025 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

Дългосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2018 и 2017 дългосрочните облигации, съответно в размер на 1 хил. лв. и 2 хил. лв., са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа, емитирани от българското правителство.

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2018 и 2017 няма заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки държавни облигации, емитирани от българското правителство.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всячки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

9 ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

(а) Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Граждани:		
В български лева	776,458	656,450
В чуждестранна валута	218,970	191,374
Предприятия:		
В български лева	763,486	815,324
В чуждестранна валута	815,470	860,701
	<u>2,574,384</u>	<u>2,523,849</u>
Загуба от обезценка	(114,934)	(119,348)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	<u>2,459,450</u>	<u>2,404,501</u>

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2018 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 9,920 хил. лв. (2017: 14,514 хил. лв.), включително резултат от сделки.

(б) Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Групата или лихвен индекс за кредитите във валута - EURIBOR, LIBOR, плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

10 ДРУГИ АКТИВИ

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Отсрочени данъчни активи	389	314
Текущи данъчни активи	459	239
Разходи за бъдещи периоди	2,667	2,346
Учредени вещни права на ползване на сгради	25,339	33,026
Активи, придобити от обезпечения	16,992	16,293
Други активи	8,350	8,995
Общо преди обезценка	<u>54,196</u>	<u>61,213</u>
Обезценка	(88)	(130)
ОБЩО ДРУГИ АКТИВИ	<u>54,108</u>	<u>61,083</u>

Разходите за бъдещи периоди представляват предплатени суми за реклама, наеми, застраховки и др.

Учредените в полза на Групата вещни права за ползване на сгради са възникнали в периода 2008 - 2017, като правата са учредени за различни срокове в рамките между 115 и 180 месеца. В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите. Групата няма задължения за бъдещи плащания, свързани с вещните права.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

11 ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

Финансовите активи на разположение за продажба се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Средносрочни български държавни облигации	-	11,816
Дългосрочни български държавни облигации	-	289,688
Чуждестранни държавни облигации	-	165,111
Капиталови инвестиции във финансови институции	-	764
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	-	79,846
Български корпоративни ценни книжа	-	36,258
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	-	8,425
Облигации в ЦБРФ	-	5,696
Обезценка	-	(1,830)
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА	-	595,774

Български ценни книжа, заложи като обезпечение

Към 31 декември 2017 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 235,668 хил. лв. са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2017 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2017 капиталовите инвестиции в нефинансови институции представляват акции в търговски дружества и дялове в договорни фондове.

Към 31 декември 2017 стойността на капиталови инвестиции в нефинансови институции, които са оценени по справедлива стойност е в размер на 76,451 хил. лв. Останалата част от инвестициите в нефинансови институции се оценяват по цена на придобиване и към датата на настоящия финансов отчет са в размер на 3,390 хил. лв.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2017 българските корпоративни ценни книжа за продажба представляват облигации. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2017 държавните облигации са на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2017 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

12 ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

Към 31 декември 2017 финансовите активи, държани до падеж се състоят от облигации, издадени от македонското правителство и македонската централна банка, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Краткосрочни облигации на НБРМ	-	17,796
Краткосрочни държавни облигации емитирани от правителството на Република Северна Македония	-	16,214
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ	-	34,010

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

13 ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Средносрочни български държавни облигации	18,053	-
Дългосрочни български държавни облигации	270,515	-
Чуждестранни държавни облигации	127,328	-
Капиталови инвестиции във финансови институции	764	-
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	11,171	-
Български корпоративни ценни книжа	60,590	-
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	15,470	-
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	503,891	-

Към 31 декември 2018 на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход е формирана загуба от обезценка в размер на 1,706 хил.лв., която е отразена в капитала и не е намалила отчетната стойност на активите.

Български ценни книжа, заложили като обезпечение

Към 31 декември 2018 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 91,328 хил. лв. са заложили като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2018 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2018 капиталовите инвестиции в нефинансови институции представляват акции в търговски дружества.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2018 българските корпоративни ценни книжа представляват облигации. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2018 по-голямата част от държавните облигации са на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2018 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

14 ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, държавни облигации на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Дългосрочни български държавни облигации	130,776	-
Чуждестранни държавни облигации	131,834	-
Български корпоративни облигации	7,964	-
Чуждестранни корпоративни облигации	9,811	-
Облигации емитирани от НБРСМ	16,265	-
Загуба от обезценка	(411)	-
ОБЩО ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	296,239	-

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

14 ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Български ценни книжа, заложи като обезпечение

Към 31 декември 2018 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 130,776 хил. лв. са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

15 ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДА	Други дълготрайни активи	Общо
1 януари 2017	105,738	42,200	8,264	34,282	4,570	48,737	243,791
Придобити	124	480	211	776	4,729	392	6,712
Трансфери	187	1,287	458	355	(2,620)	333	-
Излезли	(2,347)	(50)	(370)	(199)	(2,244)	(63)	(5,273)
Курсови разлики	(470)	(34)	(21)	(170)	-	90	(605)
31 декември 2017	103,232	43,883	8,542	35,044	4,435	49,489	244,625
Придобити	40	649	2,166	717	13,863	288	17,723
Трансфери	8,368	2,508	1,542	217	(13,085)	450	-
Излезли	-	(4,234)	(463)	(420)	(933)	(20)	(6,070)
Бизнескомбинации	(4,069)	(436)	(260)	(2,040)	-	(5,215)	(12,020)
Курсови разлики	-	-	-	(2)	-	(2)	(4)
31 декември 2018	107,571	42,370	11,527	33,516	4,280	44,990	244,254
Амортизация							
1 януари 2017	8,227	31,094	4,487	25,532	-	28,811	98,151
Начислена за периода, нетно	3,589	3,254	843	1,958	-	974	10,618
Амортизация на излезлите	(358)	(50)	(283)	(121)	-	(63)	(875)
Курсови разлики	(97)	(28)	(14)	(75)	-	77	(137)
31 декември 2017	11,361	34,270	5,033	27,294	-	29,799	107,757
Начислени за периода, нетно	3,043	3,307	1,168	1,713	-	1,025	10,256
Амортизация на излезлите	-	(4,229)	(336)	(420)	-	(20)	(5,005)
Бизнескомбинации	(1,019)	(366)	(208)	(1,088)	-	(239)	(2,920)
Курсови разлики	-	2	-	(2)	-	-	-
31 декември 2018	13,385	32,984	5,657	27,497	-	30,565	110,088
Натрупана обезценка към 1 януари 2017	-	-	-	-	-	5,252	5,252
Натрупана обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-	-	5,252	5,252
Натрупана обезценка към 31 декември 2018	-	-	-	-	-	5,156	5,156
Нетна балансова стойност							
31 декември 2017	91,871	9,613	3,509	7,750	4,435	14,438	131,616
31 декември 2018	94,186	9,386	5,870	6,019	4,280	9,269	129,010

В разходите за придобиване на дълготрайни активи са включени и извършени от Групата ремонтни работи за преустройство на наети помещения в банкови офиси, които не са приключили към датата на изготвяне на консолидирания отчет за финансовото състояние.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

16 ЛИЗИНГ

16.1. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Групата е сключила като лизингополучател за наемане на недвижими имоти, автомобили и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	10,492	22,650	6,381	39,523
Към 31 декември 2017	12,583	25,749	7,478	45,810

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 13,970 хил. лв. (2017: 14,829 хил. лв.).

Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени през периода. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Групата.

Групата има много на брой лизингови ангажменти като лизингополучател по договори за наем на дълготрайни активи., и няма индивидуално значими лизингови ангажменти.

16.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Групата е сключила като лизингодател за отдаване под наем на недвижими имоти и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	1,099	2,302	1,107	4,508
Към 31 декември 2017	1,177	2,919	1,385	5,481

Лизинговите плащания, признати като приход за периода, възлизат на 1,330 хил. лв. (2017: 1,331 хил. лв.). Групата няма индивидуално значими лизингови ангажменти.

17 ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	Земя	Сгради	Общо
1 януари 2017	159	13,767	13,926
31 декември 2017	159	13,767	13,926
31 декември 2018	159	13,767	13,926
Амортизация			
1 януари 2017	-	413	413
Начислена за периода, нетно	-	550	550
31 декември 2017	-	963	963
Начислена за периода, нетно	-	551	551
31 декември 2018	-	1,514	1,514
Нетна балансова стойност 31 декември 2017	159	12,804	12,963
31 декември 2018	159	12,253	12,412

17 ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Инвестиционните имоти на Групата към 31 декември 2018 и 31 декември 2017 се състоят от земя и търговски сгради. През отчетните периоди Групата не е получавала приходи от инвестиционните имоти и не е извършвала преки разходи във връзка с инвестиционните имоти.

Справедлива стойност на инвестиционните имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31 декември 2018 е в размер на 15,175 хил.лв. (2017: 14,795 хил.лв.) и е определена от лицензирани външни оценители, притежаващи съответните признати професионални квалификации и опит в оценяването на имоти от подобни категория и местоположение като тези на инвестиционните имоти на Групата.

18 РЕПУТАЦИЯ

През февруари 2008 ЦКБ АД, София придобива 62.57% от капитала на „Силекс банка“ АД, гр. Скопие, Република Северна Македония. След това придобиване Банката-майка притежава общо 75.51% от капитала на “Силекс банка” АД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Стойността на придобиване в размер на 27,075 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Придобитите нетни активи са в размер на 18,741 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 8,316 хил. лв.

През септември 2008 е увеличен капитала на дъщерното предприятие, като след увеличението Банката-майка притежава общо 82.57% от капитала на “Силекс банка” АД.

През октомври 2008 наименованието на дъщерното дружество се променя на Централна кооперативна банка АД, Скопие.

Към 31 декември 2014 Групата е извършила преглед на репутацията придобита в бизнес комбинацията и е установила индикации за обезценка, в резултат на което стойността на репутацията е намалена с 642 хил. лв. до 4,184 хил. лв. Резултатът от извършената обезценка е отразен в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Към 31 декември 2018Групата е извършила преглед на репутацията придобита в бизнес комбинацията и не е установила индикация за обезценка.

През декември 2011 Банката-майка придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на Управляващо дружество “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

Стойността на придобиване в размер на 3,200 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Справедливата стойност на придобитите нетни активи е в размер на 1,754 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 1,446 хил. лв.

Към 31 декември 2018 Групата е извършила преглед на репутацията придобита в бизнес комбинацията и не е установила индикация за обезценка.

19 ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева	6,163	756
- в чуждестранна валута	6,052	3,847
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	25,147	-
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	490	2,405
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	2,447	-
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	40,299	7,008

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

20 ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ

Към 31 декември 2018 и 2017 ЦКБ АД, Скопие е получила от Народната Банка на Република Северна Македония и други местни банки в Република Северна Македония кредити за рефинансиране на търговски дружества в общ размер съответно на 1,129 хил. лв. и 4,539 хил. лв., в т.ч. задължения по лихви.

21 ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ

(а) Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Безсрочни депозити		
В лева	1,152,434	1,108,168
В чуждестранна валута	222,844	234,169
	<u>1,375,278</u>	<u>1,342,337</u>
Срочни депозити		
В лева	1,204,870	1,261,163
В чуждестранна валута	1,055,202	1,047,239
	<u>2,260,072</u>	<u>2,308,402</u>
Спестовни влогове		
В лева	1,113,181	990,327
В чуждестранна валута	499,220	448,486
	<u>1,612,401</u>	<u>1,438,813</u>
Други депозити		
В лева	8,643	19,750
В чуждестранна валута	3,342	3,831
	<u>11,985</u>	<u>23,581</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u>5,259,736</u>	<u>5,113,133</u>

(б) Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Депозити на граждани		
В български лева	2,524,708	2,312,471
В чуждестранна валута	1,548,363	1,463,881
	<u>4,073,071</u>	<u>3,776,352</u>
Депозити на предприятия		
В български лева	945,777	1,045,738
В чуждестранна валута	227,416	266,601
	<u>1,173,193</u>	<u>1,312,339</u>
Депозити на други институции		
В български лева	8,643	19,750
В чуждестранна валута	4,829	4,692
	<u>13,472</u>	<u>24,442</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u>5,259,736</u>	<u>5,113,133</u>

22 ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

Към 31 декември 2018 и 2017 другите привлечени средства представляват:

- финансиране от Министерството на финансите на Република Северна Македония получено от ЦКБ Скопие, в размер на 778 хил. лв. за 2018 и 2017 (вкл. начислени лихви) за отпускане на кредити на селскостопанския сектор и малки и средни предприятия. Кредитният риск по събираемостта на тези кредити се поема от ЦКБ Скопие.

23 ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ

През декември 2013 Групата е издала чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации в размер на 36,000,000 евро, разпределени в 36,000 броя облигации с номинална стойност от 1,000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободно прехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции на Банката-майка. Облигационният заем е сключен за срок от 7 години при 4.5% годишна лихва, като главницата по заема се заплаща еднократно на падежа на емисията – 10.12.2020. Лихвените плащания се извършват веднъж годишно с падежи, както следва: 10.12.2014, 10.12.2015, 10.12.2016, 10.12.2017, 10.12.2018, 10.12.2019 и 10.12.2020. Съгласно условията на емисията облигационерите нямат право на предсрочна изискуемост на лихви и главница по облигационния заем, включително при неизпълнение от страна на емитента, освен при наличие на определени условия към момента на плащането и след предварително разрешение на БНБ. Изменения и допълнения в условията по облигационната емисия могат да бъдат извършвани само при наличие на предварително писмено разрешение на БНБ.

През месец декември 2016 след предварително разрешение на БНБ са извършени промени в условията на облигационната емисия, съобразно които:

- Датата на падеж на облигационната емисия се променя от 7 години след датата на Емисията на 10 години след датата на Емисията. Дата на падеж на облигационната емисия след промяната е 10.12.2023.
- Дължимата лихва по облигационната емисия се променя от 4.5% на 3.6% годишно, считано от 11.12.2016.

През месец декември 2018 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 1,296 хил.евро, която сума е изплатена на облигационерите.

Към 31.12.2018 част от облигационерите са упражнили правото си да конвертират притежавани от тях облигации в акции, като са подали уведомления за конвертиране. При условията на Проспекта на публично предлагане и допускане до търговия на емисията конвертируеми облигации на Групата, конвертирането е настъпило на датата на регистрирането му от Централен депозитар АД /дата на конвертиране/, което е осъществено преди 31.12.2018.

Процесът по вписване на увеличението на капитала в Търговския регистър не е приключил към 31.12.2018, поради което Групата е отписала стойността на задължението за частта на конвертираните облигации в размер на 45 002 хил.лв. и е отразила същата стойност като увеличение на собствения капитал под формата на "други резерви", оповестени в бележка 26.4.

Увеличението на капитала на Групата, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на емитента през месец февруари 2019, както е оповестено в бележка 42.

Стойността на задължението по облигации към 31 декември 2018 е в размер на 25,343 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и разходи, свързани с издаването на емисията.

24 ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Провизии по съдебни дела се признават, когато на база експертна правна оценка се установи, че е вероятно Групата да трябва да посрещне тези задължения в близко бъдеще. Към 31 декември 2018Групата е извършила анализ на заведените срещу нея съдебни дела и е начислила провизии по тях в размер на 316 хил. лв.

Провизиите за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 за отразените като задбалансови позиции гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти са определени от страна на Групата към 31 декември 2018 в размер на 423 хил.лв.

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Провизии за съдебни дела	316	49
Провизии за очаквани кредитни загуби за гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти	423	-
ОБЩО ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	739	49

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

25 ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Задължения към персонала по неизползван платен отпуск	2,765	2,546
Деривати, държани за търгуване	1,272	3,396
Други задължения	6,381	7,666
Задължения към персонала при пенсиониране	1,025	848
Приходи за бъдещи периоди	558	554
Отсрочени данъчни пасиви	270	473
Текущи данъчни пасиви	33	186
ОБЩО ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	12,304	15,669

Задължения към персонала при пенсиониране

Към 31 декември 2018 и 2017 Групата е изчислила ефекта на бъдещите задължения за пенсии към персонала, като е формирала и отразила съответна провизия за определения ефект за 10 годишен период от време. Периодите след 10-тата година имат голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Групата, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При определянето на пенсионните задължения Групата е използвала дисконтов процент от 3.91% и увеличение на възнагражденията с 0.50% годишно. В процеса по определянето на пенсионните задължения Групата е използвала консултантски услуги, извършени от лицензиран актюер.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Размер на задължението в началото на периода 01 януари	848	-
Разходи за лихви	33	-
Разходи за текущ трудов стаж	76	64
Изплатени доходи	(52)	-
Актюерски печалби и загуби	120	784
РАЗМЕР НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО В КРАЯ НА ПЕРИОДА 31 ДЕКЕМВРИ	1,025	848

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2018 и 2017 дериватите, държани за търгуване, в размер на 1,272 хил. лв. и 3,396 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

26 СОБСТВЕН КАПИТАЛ

26.1 Емитиран капитал

Към 31 декември 2018 и 2017 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката-майка се състои от 113,154,291 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката-майка.

Предприятието-майка на Групата, ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД, което е публично дружество и книгата му се търгуват на Българска фондова борса.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

26 СОБСТВЕН КАПИТАЛ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

26.1 Емитиран капитал (продължение)

Основни акционери	2018		2017	
	Капитал	Процент	Капитал	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	77,584	68.56	77,584	68.56
Химимпорт АД	7,475	6.61	7,475	6.61
ЗАД Армеец АД	3,851	3.40	3,851	3.40
Универсален пенсионен фонд				
Съгласие	5,542	4.90	4,854	4.29
Други	18,702	16.53	19,390	17.14
	<u>113,154</u>	<u>100</u>	<u>113,154</u>	<u>100</u>

26.2 Резерви, включително неразпределена печалба

Резервите, включително неразпределена печалба, към 31 декември 2018 включват неразпределима част в размер на 7,059 хил. лв. (2017: 7,059 хил. лв.) и разпределима част в размер на 205,700 хил. лв. (2017: 174,909 хил. лв.).

26.3 Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв към 31.12.2018 е формиран от преценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход в размер на 19,271 хил. лв. (2017: 27,144 хил. лв.) и отрицателна преценка на планове с дефинирани доходи относно пенсии в размер на (120) хил. лв.

26.4 Други резерви

Към 31 декември 2018 Другите резерви в размер на 45,002 хил. лв. са формираны в резултат на конвертиране на част от емитираната от Групата облигационна емисия в акции, оповестено в бележка 23 Емитирани облигации.

27 ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Приходи от лихви по видове източници:		
Кредити	129,732	139,576
Ценни книжа	12,062	14,581
Депозити в банки	4,413	4,321
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	<u>146,207</u>	<u>158,478</u>
	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Приходи от лихви по класификационни групи:		
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	6	-
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	8,977	-
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	137,224	-
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	<u>146,207</u>	<u>-</u>

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

27 ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Разходи за лихви по видове източници:		
Депозити на клиенти	13,577	23,023
Депозити на банки	361	305
Отрицателна лихва върху свръх резерви при БНБ	6,536	4,311
Емитирани облигации	2,535	2,535
Други	60	283
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	23,069	30,457
	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Разходи за лихви по класификационни групи:		
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	16,533	-
Отрицателна лихва по активите	6,536	-
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	23,069	-

28 ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

Групата представя приходи по договори с клиенти съгласно МСФО 15 от предоставянето на следните основни видове такси и комисиони:

ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	Годината, 31.12.2018	Годината, 31.12.2017
Банкови преводи в страната и чужбина	26,940	25,491
Обслужване на сметки	15,523	15,127
Такси, свързани с кредитни експозиции	3,148	3,506
Обслужване по задбалансови ангажименти	978	1,030
Други приходи	11,053	12,556
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	57,642	57,710
	Годината, 31.12.2018	Годината, 31.12.2017
РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ		
Банкови преводи в страната и чужбина	7,975	7,314
Обслужване на сметки	977	536
Освобождаване на ценни пратки	712	459
Сделки с ценни книжа	65	154
Други разходи	1,289	1,079
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	11,018	9,542

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

29 НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Печалба от операции с ценни книжа на разположение за продажба, нетно	-	14,598
Загуба от операции с ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно	(398)	-
Загуба от операции с ценни книжа, държани за търгуване, нетно (Загуба)/печалба от преоценка на ценни книжа, държани за търгуване, нетно	(77) (582)	(2,696) 8,746
Печалба от операции с ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	131	-
Печалба от преоценка с ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	4,891	-
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА, НЕТНО	3,965	20,648

30 НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

Нетната печалба от промяна на валутни курсове е в резултат на:

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Загуба от валутни сделки, нетно	(363)	(109)
Печалба от валутна преоценка, нетно	2,630	1,121
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ, НЕТНО	2,267	1,012

Печалбата от сделки представлява нетната печалба, възникваща от покупко-продажба на чуждестранни валути. Печалбата от преоценка представлява печалба от преоценката в български лева на активите и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута.

31 ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Приходи от дивиденди	1,390	1,407
Приходи от цесионни договори	316	184
Приходи от продажба на дълготрайни материални активи	51	2,072
Приходи от продажба на активи, придобити от обезпечения	130	581
Други приходи от дейността	2,477	4,159
ОБЩО ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	4,364	8,403

Приходите от цесионни договори през 2018 произтичат от прехвърлени от страна на Групата чрез договори за цесия парични вземания. През 2017 приходите от цесионни договори са в размер на 184 хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

32 РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Заплати и други разходи за персонала	44,801	46,424
Административни и маркетингови разходи	49,871	49,121
Други разходи	24,459	23,496
Амортизация	11,726	11,169
Материали и ремонти	6,465	6,405
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	137,322	136,615

В разходите за дейността са отразени и начислените за 2018 и 2017 на регистрираните одитори суми за независим финансов одит в размер на 896 хил.лв. за 2018, в т.ч. 776 хил.лв. за независим финансов одит и 120 хил.лв. за други услуги, и 942 хил. лв. за 2017, в т.ч. 782 хил.лв. за независим финансов одит и 160 хил.лв. за други услуги.

33 ОБЕЗЦЕНКИ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ

Разходите за обезценки за 2018 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2018	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	(56)	-	-	(56)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(185)	-	-	(185)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	(1,699)	643	(5,950)	(7,006)
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(676)		1,830	1,154
Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност	(394)			(394)
Други активи	12		(27)	(15)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	(2,998)	643	(4,147)	(6,502)

Разходите за обезценки за 2017 съгласно МСС 39 са представени както следва:

	Предоставени кредити на клиенти (виж бел.8)	Други активи	Общо
САЛДО КЪМ 1 ЯНУАРИ 2017	92,431	4,383	96,814
Начислени за периода	42,371	1,941	44,312
Освободени през периода	(13,104)	(579)	(13,683)
Отписани	(2,318)	(61)	(2,379)
Курсови разлики	(32)	(6)	(38)
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2017	119,348	5,678	125,026

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

34 ДАНЪЦИ

Разходите за данъци са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2017	Годината, приключваща на 31.12.2017
Разходи за текущи данъци	3,842	2,704
Приходи от отсрочени данъци, свързани с възникване и възстановяване на временни разлики	(182)	(684)
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	3,660	2,020

Данъчни приходи/(разходи), признати директно в другия всеобхватен доход	(462)	693
Данъчни приходи, признати директно в неразпределената печалба	(1,170)	-

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското, македонското и руското законодателство и законните данъчни ставки от 10% за 2018 и 2017 за България и Северна Македония и 20% за 2017 за Руска федерация. Приходите или разходите за отсрочени данъци произлизат от промяната на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и отсрочените данъчни пасиви. Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2018 и 2017 са изчислени на база данъчна ставка в размер на 10%, в сила за 2019 и 2018 за България и Северна Македония и 20%, в сила за 2018 за Русия.

Отсрочените данъчни активи са както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Отсрочени данъчни активи:		
Други задължения (неизползвани отпуски)	262	227
Задължения към персонала при пенсиониране	91	85
Провизии за задължения	31	
Дълготрайни материални и нематериални активи	5	2
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН АКТИВ	389	314

Отсрочените данъчни пасиви са както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Отсрочени данъчни пасиви:		
Сливане на дружества през 2010	209	209
Вливане на дружество през 2016	61	168
Други	-	96
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН ПАСИВ	270	473

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

34 ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Връзката между разходите за данъци в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и счетоводната печалба е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Печалба преди данъци	36,361	37,769
Данъци по приложими данъчни ставки: 10% за 2018 и 2017 за България и Северна Македония и 20% за 2017 за Русия	3,636	4,024
Данъчен ефект от необлагаеми приходи/неданъчно намалени разходи от сделки с акции на регулирана местна борса, дивиденди и др., нетно	24	(2,004)
РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	3,660	2,020
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	10.07%	5.35%

35 ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА) НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА)

Доход на акция от продължаващи дейности

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	32,829	35,921
Средно претеглен брой акции	113,154,291	113,154,291
ОСНОВЕН ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.29	0.32

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	35,364	38,456
Средно претеглен брой акции	113,154,291	113,154,291
ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	0.31	0.34

Доход на акция от продължаващи и преустановени дейности

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	54,691	35,921
Средно претеглен брой акции	113,154,291	113,154,291
ОСНОВЕН ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.48	0.32

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	57,226	38,456
Средно претеглен брой акции	113,154,291	113,154,291
ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	0.51	0.34

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

**35 ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА) НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА)
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Основният доход на акция е определен като нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, разделена на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение, за годината, приключваща, съответно на 31 декември 2018 и 2017. Среднопретегленият брой акции се изчислява като сума от броя на обикновените акции в обръщение в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените или новоемитираните обикновени акции през периода, умножен по средновременния фактор. Средновременният фактор е равен на броя на дните, през които конкретните акции са били в обръщение, съотнесен към общия брой на дните през периода.

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Средно претеглен брой акции, използван за доход на акция	113,154,291	113,154,291
Потенциален брой акции от емитирани конвертируеми облигации	21,866,422	21,866,422
СРЕДНО ПРЕТЕГЛЕН БРОЙ АКЦИИ, ИЗПОЛВАН ЗА ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	135,020,713	135,020,713

Коригираната нетна печалба за нуждите на определянето на дохода на акция с намалена стойност е изчислена чрез коригиране на нетната печалба за периода от продължаващи дейности с разходите за лихви по емитирана облигационна емисия, оповестена в бележка 23.

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил.лв.)	32,829	35,921
Разходи за лихви по емитирани конвертируеми облигации	2,535	2,535
КОРИГИРАНА НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ПРОДЪЛЖАВАЩИ ДЕЙНОСТИ, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД ОТ АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ	35,364	38,456

Коригираната нетна печалба за нуждите на определянето на дохода на акция с намалена стойност е изчислена чрез коригиране на нетната печалба за периода от продължаващи и преустановени дейности с разходите за лихви по емитирана облигационна емисия, оповестена в бележка 23.

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил.лв.)	54,691	35,921
Разходи за лихви по емитирани конвертируеми облигации	2,535	2,535
КОРИГИРАНА НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ПРОДЪЛЖАВАЩИ И ПРЕУСТАНОВЕНИ ДЕЙНОСТИ, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД ОТ АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ	57,226	38,456

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

36 УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2018	Към 31.12.2017
Банкови гаранции		
В български лева	32,456	38,096
В чуждестранна валута	20,195	24,170
Загуба от обезценка	(21)	-
Общо банкови гаранции, нетно	52,630	62,266
Неотменими ангажименти	180,214	118,176
Загуба от обезценка	(402)	-
Общо неотменими ангажименти, нетно	179,812	118,176
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	232,865	180,442
ОБЩО ЗАГУБА ОТ ОБЕЗЦЕНКА	(423)	-
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, НЕТНО	232,442	180,442

Към 31 декември 2018 и 2017 Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 180,214 хил. лв. и 118,176 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

37 АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Годината, приключваща на 31.12.2018	Годината, приключваща на 31.12.2017
Парични средства	289,012	238,565
Парични средства в Централни Банки	1,433,598	1,601,167
Предоставени ресурси и аванси на банки с падеж до 3 месеца	199,492	283,839
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	1,922,102	2,123,571

38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Рискът в дейността на Групата, свързан с финансови инструменти, е възможността фактическите постъпления от притежаваните финансови инструменти да не съответстват на очакваните. Спецификата на банковата дейност извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптималната ликвидност и диверсификация на портфейла. Основната цел, при управлението на риска, е по изчерпателен и категоричен начин да представя и анализира видовете риск, на които е изложена Групата.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информиране и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на Групата по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;

38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- принципът на “предпазливост”, който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисково претеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Групата в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - изготвят предложения до УС, Изпълнителните директори и Прокуриста по отношение рамката и основните параметри на дейността по управление на риска;
- Изпълнителни директори и Прокуриснт – осъществяват общия контрол, организират и ръководят процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Групата стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Групата – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни единици.

Притежаваните от Групата експозиции в деривативни финансови инструменти, са представени по справедлива стойност и представляват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар. Тези сделки, търгувани от страна на Групата за собствена сметка, не са със съществен размер и дълг матуритет и Групата не е изложена на съществени рискове, произтичащи от тези инструменти.

Естеството и същността на рисковете, на които са изложени финансовите инструменти, притежавани от Групата са следните:

- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Пазарен риск
 - Лихвен риск
 - Валутен риск
 - Ценови риск

Кредитен риск

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, произтичаща от неизпълнение на договорни задължения на контрагента по притежавани от Групата финансови активи. Групата управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. Групата е структурирала звена за наблюдение и управление на кредитния риск за отделните бизнес сегменти, като прилага индивидуални кредитни политики. Кредитният риск на отделните експозиции се управлява през целия живот на експозицията – от вземането на решение за формиране на експозицията до пълното ѝ погасяване. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Паричните средства и паричните салда в Централни банки в размер на 1,722,610 хил. лв. не са носители на съществен кредитен риск за Групата поради тяхното естество и възможността Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки в размер на 228,718 хил. лв. представляват преди всичко депозити в международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. Тези финансови активи носят кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Групата в процентно изражение може да бъде 20%, 50% и 100%, като процентното изражение се определя в зависимост от качествената характеристика на финансовата институция.

38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

Вземанията по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 256,598 хил. лв. носят кредитен риск за Групата в зависимост от риска на предоставеното обезпечение. Една част от вземанията в размер на 74,040 хил. лв. са обезпечени с държавни ценни книжа, емитирани от Република България и носят съответно: 22,626 хил. лв. - 0% риск и 51,414 хил. лв. - 10% риск. Останалата част от вземанията в размер на 182,515 хил. лв. са обезпечени с корпоративни ценни книжа и носят съответно: 168,881 хил. лв. - 100% риск и 13,634 хил. лв. - 150% риск в зависимост от емитента на ценните книжа, предоставени като обезпечение.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, в размер на 201,425 хил. лв., представляват капиталови инструменти - акции във финансови и нефинансови предприятия в размер на 93,411 хил. лв. и дългови инструменти - дялове в договорни фондове на стойност 105,029 хил. лв. Посочените финансови инструменти са носители на кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 198,440 хил. лв. Останалата част в размер на 2,985 хил. лв. носят основно пазарен риск за Групата, който е разглеждан в оповестяванията, свързани с пазарния риск.

Капиталовите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, в размер на 11,935 хил. лв., представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 11,935 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от Република България, в размер на 288, 568 хил. лв. носят кредитен риск за Групата съответно: 85,509 хил. лв. - 0% риск и 203,059 хил. лв. - 10% риск. Дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от други европейски държави в размер на 127,328 хил. лв., носят кредитен риск за Групата в зависимост от кредитния риск на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 76,060 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 76,060 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от Република България, са с балансова стойност в размер на 130,583 хил. лв. носят кредитен риск за Групата от 10% риск. Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от други европейски централни правителства и централни банки са с балансова стойност в размер на 147,918 хил. лв., носят кредитен риск за Групата в зависимост от кредитния рейтинг на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества с балансова стойност в размер на 17,738 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 17,738 хил. лв. в абсолютна сума. Дълговите ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от Народната банка на Република Северна Македония в размер 16,265 излагат Групата на кредитен риск на съответната държава емитент.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 2,459,450 хил. лв. носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата, произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложили в банковото законодателство на Република България, Република Северна Македония и в МСФО. Съобразно тези критерии и извършения анализ, максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 1,920,003 хил. лв.

Към 31 декември 2018 размерът на формираните от Групата провизии за покриване на очаквани кредитни загуби на кредити и аванси е 114,934 хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

**38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Кредитен риск (продължение)

Качество на активите

Поради влизането в сила на МСФО 9 Финансови инструменти от 01.01.2018, Групата представя сравнителната информация за кредитния риск в съответствие с класификационните категории и качествени характеристики на кредитите и кредитните ангажименти, които са били в сила към 31.12.2017 съгласно МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване.

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на коректива за очаквани кредитни загуби, възникнали от първоначалното въвеждане на модела на очакваните кредитни загуби към 01.01.2018 и изменението на коректива до края на финансовия период.

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	4	-	3,714	3,718
Ефект от прилагане на МСФО 9	105	-	-	105
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	109	-	3,714	3,823
Изменение в загубата от обезценка	56	-	-	56
Начислени за периода	262	-	-	262
Освободени през периода	(206)	-	-	(206)
Валутни и други движения	-	-	175	175
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	165	-	3,889	4,054
Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	23	-	-	23
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	23	-	-	23
Изменение в загубата от обезценка	185	-	-	185
Начислени за периода	1,347	-	-	1,347
Освободени през периода	(1,162)	-	-	(1,162)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	208	-	-	208
Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	19,351	428	99,569	119,348
Ефект от прилагане на МСФО 9	(7,673)	1,592	16,110	10,029
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	11,678	2,020	115,679	129,377
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	2,787	427	3,792	7,006
- Трансфер към Фаза 1	507	(258)	(249)	-
- Трансфер към Фаза 2	(707)	887	(180)	-
- Трансфер към Фаза 3	(23)	(170)	193	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	1	296	919	1,216
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(501)	(321)	(241)	(1,063)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	3,294	104	430	3,828
- Изменение в рисковите параметри	216	(111)	2,919	3,024
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(2,667)	(2,667)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	(1,345)	(558)	(20,800)	(22,703)
- Корекция от лихвен доход	-	-	3,629	3,629
- Валутни разлики и други корекции	-	-	293	293
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	13,120	1,889	99,925	114,934

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	18	-	-	18
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	18	-	-	18
Изменение в загубата от обезценка	394	-	-	394
Начислени за периода	538	-	-	538
Освободени през периода	(145)	-	-	(145)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	411	-	-	411
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	1,031	-	-	1,031
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	1,031	-	1,830	2,861
Изменение в загубата от обезценка	675	-	(1,830)	(1,155)
Начислени за периода	1,888	-	-	1,888
Освободени през периода	(1,213)	-	(1,830)	(3,043)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	1,706	-	-	1,706
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти				
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	20	-	-	20
Ефект от прилагане на МСФО 9	452	2	69	523
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	472	2	69	543
Изменение в загубата от обезценка	(126)	(4)	(7)	(137)
Начислени за периода	154	1	31	186
Освободени през периода	(281)	(5)	(38)	(324)
Валутни и други движения	13	4	(20)	(3)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	358	2	42	402
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции				
Загуба от обезценка към 31 декември 2017	23	-	-	23
Ефект от прилагане на МСФО 9	6	-	-	6
Загуба от обезценка към 1 януари 2018	29	-	-	29
Изменение в загубата от обезценка	(6)	-	-	(6)
Начислени за периода	61	-	-	61
Освободени през периода	(66)	-	-	(66)
Валутни и други движения	(3)	-	-	(3)
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	21	-	-	21

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на brutните стойности на категориите активи към 01.01.2018 и тяхното изменение до края на финансовия период.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38

**УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Кредитен риск (продължение)

Балансова стойност преди обезценка – Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	292,007	-	3,713	295,720
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	292,007	-	3,713	295,720
Изменение в бруtnата балансова стойност	(63,124)	-	176	(55,763)
Увеличение за периода	300,188	-	-	300,188
Намаление през периода	(363,312)	-	-	(363,312)
Други движения	-	-	176	176
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	228,883	-	3,889	232,772
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(165)	-	(3,889)	(4,054)
Балансова стойност към 31 декември 2018	228,718	-	-	228,718

Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	196,910	-	-	196,910
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	196,910	-	-	196,910
Изменение в бруtnата балансова стойност	59,896	-	-	59,896
Увеличение за периода	256,806	-	-	256,806
Намаление през периода	(196,910)	-	-	(196,910)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	256,806	-	-	256,806
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(208)	-	-	(208)
Балансова стойност към 31 декември 2018	256,598	-	-	256,598

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	2,271,495	25,509	226,845	2,523,849
Ефект от прилагане на МСФО 9	(151,071)	151,071	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	2,120,424	176,580	226,845	2,523,849
Изменение в бруtnата балансова стойност	133,278	(51,494)	(27,318)	54,466
- Трансфер към Фаза 1	24,564	(22,515)	(2,049)	-
- Трансфер към Фаза 2	(57,729)	58,649	(919)	1
- Трансфер към Фаза 3	(2,944)	(11,506)	14,450	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	43	140	613	796
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(36,574)	(8,346)	(787)	(45,707)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	638,728	2,276	670	641,674
- Изменение в рисковите параметри	(154,666)	(12,199)	(1,304)	(168,169)
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(2,667)	(2,667)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	(278,144)	(57,992)	(39,405)	(375,541)
- Корекция лихвен доход	-	-	3,629	3,629
- Валутни разлики и други корекции	(3,932)	-	451	(3,481)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	2,249,770	125,087	199,527	2,574,384
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(13,120)	(1,889)	(99,925)	(114,934)
Балансова стойност към 31 декември 2018	2,236,650	123,198	99,602	2,459,450

Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	34,010	-	-	34,010
Изменение в бруtnата балансова стойност	262,640	-	-	262,640
Увеличение за периода	482,400	-	-	482,400
Намаление през периода	(219,759)	-	-	(219,759)
Други движения	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	296,651	-	-	296,651
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(412)	-	-	(412)
Балансова стойност към 31 декември 2018	296,239	-	-	296,239

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всяки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38

**УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Кредитен риск (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2017	-	-	-	-
Ефект от прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	-	-	-	-
Изменение в брутна балансова стойност	493,662	-	-	493,662
Увеличение за периода	493,662	-	-	493,662
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	493,662	-	-	493,662
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	(1,706)	-	-	(1,706)
Балансова стойност към 31 декември 2018	491,956	-	-	491,956
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Кредитни ангажименти				
Обща сума на кредитните ангажименти към 31.12.2017	117,301	536	358	118,195
Ефект от прилагане на МСФО 9	211	(211)	-	-
Обща сума на кредитните ангажименти към 1 януари 2018	117,512	325	358	118,195
Изменение в стойността на кредитните ангажименти	62,527	76	65	62,668
Увеличение за периода	106,977	105	101	107,183
Намаление през периода	(44,113)	(216)	(190)	(44,519)
Други движения	(986)	187	154	(645)
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2018	179,390	401	423	180,214
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2018	(358)	(2)	(42)	(402)
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Договори за финансови гаранции				
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2017	62,180	59	50	62,289
Ефект от прилагане на МСФО 9	59	(59)	-	-
Обща сума на гаранциите към 1 януари 2018	62,239	-	50	62,289
Изменение в брутна балансова стойност	(9,589)	-	(50)	(9,639)
Увеличение за периода	11,336	-	-	11,336
Намаление през периода	(20,974)	-	-	(20,974)
Други движения	50	-	(50)	-
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2018	52,651	-	-	52,651
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2018	(21)	-	-	(21)
Загуба от обезценка по вид актив		2018	2017	
Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност		(4,054)	(3,718)	
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа		(208)	-	
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност		(114,934)	(119,348)	
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност		(411)	-	
Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход		(1,706)	(1,830)	
		(121,313)	(124,896)	
		2018	2017	
Предоставени кредити и аванси на клиенти	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка
0-29 дни	2,341,177	(32,657)	2,336,830	(26,912)
30-59 дни	30,425	(531)	13,939	(169)
60-89 дни	4,334	(252)	3,833	(1,880)
90-180 дни	2,134	(752)	3,356	(849)
Повече от 181 дни	196,314	(80,742)	165,891	(89,538)
Общо	2,574,384	(114,934)	2,523,849	(119,348)
			2018	2017
Предоставените кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност			2,574,384	2,523,849
Намалени с обезценка за несъбираемост			(114,934)	(119,348)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти			2,459,450	2,404,501

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38

**УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Кредитен риск (продължение)

	31.12.2018			31.12.2017		
	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност
Банкиране на дребно						
Ипотечни кредити	448,119	(740)	447,379	302,909	(775)	302,134
Потребителски кредити	512,788	(9,260)	503,528	510,621	(8,914)	501,707
Кредитни карти	25,256	(1,528)	23,728	22,036	(1,942)	20,094
Други	9,266	(8,626)	640	12,258	(10,555)	1,703
Общо банкиране на дребно	995,429	(20,154)	975,275	847,824	(22,186)	825,638
Корпоративно кредитиране	1,578,955	(94,780)	1,484,175	1,676,025	(97,162)	1,578,863
Общо	2,574,384	(114,934)	2,459,450	2,253,849	(119,348)	2,404,501

	2018			Общо	2017
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност					
<i>Категория</i>	228,883	-	3,889	232,772	295,720
Общо брутна балансова стойност	228,883	-	3,889	232,772	295,720
Загуба от обезценка	(165)	-	(3,889)	(4,054)	(3,718)
Балансова стойност	228,718	-	-	228,718	292,002

	2018			Общо	2017
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа					
<i>Категория</i>	256,806	-	-	256,806	196,910
Общо брутна балансова стойност	256,806	-	-	256,806	196,910
Загуба от обезценка	(208)	-	-	(208)	-
Балансова стойност	256,598	-	-	256,598	196,910

	2018			Общо	2017
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност					
<i>Категория</i>	2,248,770	125,087	199,527	2,574,384	2,523,849
Общо брутна балансова стойност	2,248,770	125,087	199,527	2,574,384	2,523,849
Загуба от обезценка	(13,120)	(1,889)	(99,925)	(114,934)	(119,348)
Балансова стойност	2,236,650	123,198	99,602	2,459,450	2,404,501

	2018			Общо	2017
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност					
<i>Категория</i>	296,651	-	-	296,651	-
Общо брутна балансова стойност	296,651	-	-	296,651	-
Загуба от обезценка	(412)	-	-	(412)	-
Балансова стойност	296,239	-	-	296,239	-

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

	2018			Общо	2017 Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход					
<i>Категория</i>	493,662	-	-	493,662	-
Общо брутна балансова стойност	493,662	-	-	493,662	-
Загуба от обезценка	(1,706)	-	-	(1,706)	-
Балансова стойност	491,956	-	-	491,956	-

	2018			Общо	2017 Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Кредитни ангажименти					
<i>Категория</i>	179,390	401	423	180,214	118,195
Общо брутна балансова стойност	179,390	401	423	180,214	118,195
Провизии за очаквани загуби	(358)	(2)	(42)	(402)	(20)

	2018			Общо	2017 Общо
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		
Договори за финансови гаранции					
<i>Категория</i>	52,651	-	-	52,651	62,289
Общо брутна балансова стойност	52,651	-	-	52,651	62,289
Провизии за очаквани загуби	(21)	-	-	(21)	(23)

В таблиците по-долу Групата представя качеството и характеристиките на активите, както са класифицирани към 31 декември 2017, съгласно разпоредбите на МСС 39.

Дълг Група	По предоставени кредити		Неусвоен ангажимент Размер	По предоставени гаранции	
	Размер	Провизии		Размер	Провизии
Обслужвани	2,296,807	19,785	95,837	62,239	43
Необслужвани	227,042	99,563	358	50	-
Общо	2,523,849	119,348	96,195	62,289	43

Предоставените от Групата кредити могат да се обобщят в следната таблица:

Наименование на групите	31.12.2017	
	Кредити, предоставени на нефинансови клиенти	Кредити, предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване
Непросрочени и необезценени на индивидуална основа	2,052,498	196,910
Просрочени, но необезценени на индивидуална основа	95,256	-
Обезценени на индивидуална основа	376,095	-
Общо	2,523,849	196,910
Заделени провизии	(119,348)	-
Нетни кредити	2,404,501	196,910

Към 31 декември 2017 преобладаващата част от кредитите, представени като просрочени, но необезценени на индивидуална основа, представляват кредити, по които са допуснати просрочия в рамките до 30 дни. Групата счита, че подобни инцидентни просрочия не са индикация за обезценка на тези кредити.

Кредити и аванси, които не са нито просрочени, нито обезценени на индивидуална основа, са представени в следната таблица:

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

	Към 31.12.2017
Физически лица	
Кредитни карти и овърдрафти	20,007
Потребителски кредити	365,469
Ипотечни кредити	247,403
Корпоративни клиенти	1,419,619
Общо	2,052,498

Стойността на кредитите, които са просрочени, но не са обезценени на индивидуална основа, е представена в таблицата по-долу. Преобладаващата част от тези кредити не са обезценени поради това, че са допуснали инцидентни просрочия до 30 дни, което не води до необходимостта от тяхното обезценяване.

	Към 31.12.2017
Физически лица	
Кредитни карти и овърдрафти	10,792
Потребителски кредити	34,623
Ипотечни кредити	14,601
Корпоративни клиенти	35,240
Общо	95,256

Отчетната стойност на кредитите, за които има начислена провизия на индивидуална основа към 31 декември 2017 е 376,059 хил. лв. Тези суми не включват паричните потоци от усвояване на обезпечение по тези кредити.

	Отчетна стойност преди обезценка	Обезценка	Балансова стойност след обезценка
31 декември 2017			
Потребителски кредити	76,282	11,057	65,225
Ипотечни кредити	78,659	210	78,449
Корпоративни клиенти	221,154	78,399	142,755
Общо	376,095	89,666	286,429

Общият размер на нетната експозиция за 2017 на 5-те най-големи експозиции е 296,143 хил. лв. и представлява 12.31% от кредитите и авансите на клиенти на Групата.

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2017:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва	Съдебни вземания		
Дребно	Обслужвани	116,688	807,357	900	275	-	2,750	53,896
	Необслужвани	5,164	40,467	2,765	1,778	17,705	19,433	251
Общо		121,852	847,824	3,665	2,053	17,705	21,183	54,147
Корпоративно	Обслужвани	1,990	1,476,355	533	153	-	17,031	41,344
	Необслужвани	228	186,579	28,692	7,374	60,319	80,131	107
Общо		2,218	1,662,934	29,225	7,527	60,319	97,162	41,451
Бюджет	Обслужвани	6	13,091	-	-	-	-	-
	Необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
Общо		6	13,091	-	-	-	-	-
Общо портфейл		124,076	2,523,849	32,890	9,580	78,024	119,345	95,598

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38

**УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Кредитен риск (продължение)

Концентрация на кредитния риск

Рискът от концентрация представлява възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл или географска област.

Таблиците по-долу представят разрез на концентрациите на различните категории активи на Групата по региони и по икономически сектори.

Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	2018	2017
Концентрация по сектор		
Централни банки	926	3512
Български търговски банки	54,002	35,884
Чуждестранни търговски банки	181,138	256,324
Общо	236,266	295,720
Концентрация по регион		
Европа	233,924	293,087
Америка	2,286	2,620
Азия	56	13
Общо	236,266	295,720
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	2018	2017
<i>Корпоративни:</i>	256,806	-
Строителство	31,036	-
Търговия и финанси	176,983	-
Транспорт и комуникации	13,104	-
Други	35,683	-
Общо	256,806	-
Концентрация по региони		
Европа	256,806	-
Общо	256,806	-
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2018	2017
Концентрация по сектор		
Държави	262,611	-
Банки	26,075	-
<i>Корпоративни:</i>	7,964	-
Търговия и финанси	7,964	-
Общо	296,650	-
Концентрация по региони		
Европа	296,650	-
Общо	296,650	-
Инвестиции в дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход	2018	2017
Концентрация по сектор		
Държави	415,896	-
<i>Корпоративни:</i>	76,060	-
Строителство	9,635	-
Промисленост	19,351	-
Търговия и финанси	43,765	-
Други	3,309	-
Общо	491,956	-
Концентрация по региони		
Европа	491,956	-
Общо	491,956	-

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

Концентрация на кредитния риск

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2018	2017
Концентрация по сектор		
<i>Банкиране на дребно:</i>		
Ипотечни	995,429	847,824
Потребителски	448,119	302,909
Кредитни карти	512,788	510,621
Други	25,256	22,036
	9,266	12,258
Корпоративни:	1,578,955	1,676,025
Селско и горско стопанство	74,865	60,673
Промисленост	46,366	86,697
Строителство	396,181	258,516
Търговия и финанси	795,279	1,022,972
Транспорт и комуникации	130,396	133,263
Други	135,868	113,904
Общо	2,574,384	2,523,849
Концентрация по региони		
Европа	2,573,648	2,523,055
Америка	733	791
Близкия изток и Африка	3	3
Общо	2,574,384	2,523,849
Кредитни ангажименти	2018	2017
Концентрация по сектор		
<i>Банкиране на дребно:</i>		
Ипотечни	53,011	54,147
Потребителски	823	264
Кредитни карти	10,376	10,680
	41,812	43,203
Корпоративни:	127,204	64,049
Селско и горско стопанство	3,684	4,016
Промисленост	1057	1455
Строителство	42,517	10,392
Търговия и финанси	73,500	42,878
Транспорт и комуникации	2,257	2,235
Други	4,189	3,073
Общо	180,215	118,196
Концентрация по региони		
Европа	180,177	118,188
Америка	34	5
Близкия изток и Африка	4	2
Общо	180,215	118,195
Договори за финансови гаранции	2018	2017
Концентрация по сектор		
<i>Банкиране на дребно</i>		
Други	238	263
	238	263
Корпоративни:	52,413	62,026
Селско и горско стопанство	3,625	4,768
Промисленост	10,512	10,971
Строителство	6,806	11,130
Търговия и финанси	19,892	19,565
Транспорт и комуникации	4,697	9,387
Други	6,881	6,205
Общо	52,651	62,289
Концентрация по региони		
Европа	52,651	62,289
Общо	52,651	62,289

38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

Кредитни експозиции с мерки за реструктуриране

Като експозиции с мерки по реструктуриране Групата приема кредитни експозиции, по които са изменени първоначалните условия на договора, предизвикани от влошаване на финансовото състояние на длъжника, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълния размер на дълга и които отстъпки Групата не би дала при други обстоятелства.

Измененията в първоначалните условия на договора във връзка с прилагане на мерките за реструктуриране могат да включват:

- Отлагане или разсрочване на плащането на главница, лихви или, където е приложимо, на такси, което води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Частично или цялостно рефинансиране на договор за проблемен дълг, което се разрешава единствено когато длъжникът изпитва финансови затруднения.
- Пълно или частично отписване на дълг, което отписване води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Изменение, включващо погасявания в резултат на придобиване от страна на Групата на обезпечение, се третира като мярка за реструктуриране, когато длъжникът изпитва финансови затруднения.
- Предоставени отстъпки на длъжник, който е в неизпълнение преди предоставянето на отстъпките.
- Намаление на лихвения процент по договора, с изключение на промяна в договорения лихвен процент, породена от промените в пазарните лихвени нива

Информацията относно експозициите с мерки за реструктуриране е както следва:

2018	Корпоративни	Физически лица
	клиенти	
Стойност преди обезценка	89,430	1,497
Обезценка	(40,617)	(595)
Стойност след обезценка	<u>48,813</u>	<u>902</u>
2017	Корпоративни	Физически лица
	клиенти	
Стойност преди обезценка	276,806	1,605
Обезценка	(44,152)	(453)
Стойност след обезценка	<u>232,654</u>	<u>1,152</u>

Към 31 декември 2017, експозиции към корпоративни клиенти със стойност преди обезценка в размер 150,068 хил. лв. представляват обслужвани експозиции, по които не са допуснати просрочия.

Обезпечения по предоставени кредити

Жилищни ипотечни кредити на физически лица

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити на физически лица според коефициент на обезпеченост (loan-to-value). Коефициентът се изчислява като съотношение на брутната стойност на кредитната експозиция към стойността на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се определя при отпускане на кредита и се обновява при настъпили съществени промени в цените на жилищния пазар.

38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

Коефициент на обезпеченост (loan-to-value)	2018	2017
По-малко от 50%	90,214	63,656
От 50% до 75%	168,349	117,368
От 75% до 90%	126,867	92,568
От 90% до 100%	13,132	8,041
Над 100%	5,563	3,620
Общо	404,125	285,253

Предоставени кредити на юридически лица

По отношение на кредитите предоставени на юридически лица Групата определя като най-подходящ показател за рискова изложеност кредитоспособността на всеки отделен клиент. За това и Групата е възприела подход за индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка на кредити предоставени на предприятия. За да гарантира допълнителна сигурност, освен регулярното наблюдаване на финансовото състояние на предприятията кредитополучатели, Групата изисква да бъдат учредени и обезпечения по кредитните експозиции. Групата приема за обезпечения по кредити на юридически лица ипотеки на недвижими имоти, залог на търговско предприятие, особен залог на материални активи, както и други гаранции и права на собственост.

Групата периодично анализира и обновява стойността на обезпеченията вземайки предвид настъпили съществени промени на пазарната среда, нормативната уредба или други настъпили обстоятелства. При наличие на понижение в стойността на обезпечението, в резултат на което Групата счита, че то не е достатъчно, Групата изисква от длъжника да бъдат учредени допълнителни обезпечения като поставя определен срок, в който допълването да бъде изпълнено.

Капиталов риск

Капиталовият риск измерва покритието на рисковите активи на Групата с капитал, с цел да изпълни регулаторните изисквания за дейност на Групата, стратегическото си развитие и планиран ръст. Минималните капиталови съотношения за Групата се определят от БНБ и Регламент №575/2013, като Групата исторически поддържа по-високи капиталови съотношения от минималните.

Управление на капиталовия риск е съсредоточено в Комитета по риска на Групата и в решенията на Управителния съвет, доколкото всички отчети за капитала за вътрешни и надзорни цели се разглеждат от двата органа, които взимат и всички решения, касаещи разпределението на капиталовите ресурси и рисковия апетит на институцията.

Политиките на Групата, свързани с управлението на капитала, целят поддържане на достатъчен в количествено и качествено отношение капитал, който да отговаря на рисковия профил, регулаторните и бизнес нужди на Групата. Капиталовите съотношения се наблюдават непрекъснато спрямо регулаторните лимити, като всяко отклонение спрямо нивата на адекватност се докладва по всяко време на Ръководството на Групата, с цел подпомагане на стратегическото и ежедневното вземане на бизнес решения.

Собственият капитал на Групата (Капиталова база) се състои от капитал от Първи ред (Tier 1) и капитал от Втори ред (Tier 2). Капиталът от първи ред се състои от Базов собствен капитал от първи ред (СЕТ1) – това е най-важният капитал за банковата институция. Съставът му включва: акционерен капитал - обикновени акции, премиен резерв, неразпределена печалба, други резерви след корекция за нематериални активи и други регулаторни корекции, свързани с позиции, които са включени в капитала, но се третира по различен начин за целите на определянето на капиталовата адекватност.

Капиталът от втори ред (Tier 2) включва емисия конвертируеми облигации на Групата.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38 **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Капиталов риск (продължение)

Собствен капитал и капиталови изисквания за регулаторни цели

Консолидирана основа	31.12.2018	31.12.2017
Капиталова база		
Базов собствен капитал от първи ред - СЕТ 1	421,820	377,458
Капитал от първи ред	421,820	377,458
Капитал от втори ред	69,600	70,410
Общо капиталова база	491,420	447,868
Общо рисково-претеглени активи	3,181,604	3,062,608
Съотношение на Базов собствен капитал от първи ред	13.26%	12.32%
Съотношение на собствен капитал от първи ред	13.26%	12.32%
Съотношение на обща капиталова адекватност	15.45%	14.62%
Минимални изисквания на базов собствен капитал от първи ред - 4.5%	143,172	137,817
Минимални изисквания на собствен капитал от първи ред - 6%	190,896	183,756
Минимални общи капиталови изисквания - 8%	254,528	245,009

В посочените данни не е отразен ефектът от извършеното към 31 декември 2018 конвертиране на част от конвертируемите облигации в акции, като неотразяването на ефекта е породено от обстоятелството, че вписването на увеличението на капитала, извършено в резултат на конвертирането в Търговски регистър, е извършено през м. февруари 2019 г. В тази връзка и имайки предвид, че вписването на увеличението на капитала чрез издаване на емисия акции, в резултат на конвертиране на облигациите, е формален акт на резултата, осъществен при конвертирането, Групата представя следната сравнителна таблица за съпоставим период от време, в която е отразен ефекта от извършеното към 31 декември 2018 конвертиране на облигации в акции след вписването на увеличението на капитала в Търговски регистър през м. февруари 2019.

Консолидирана основа	31.12.2018	31.12.2017
Капиталова база		
Базов собствен капитал от първи ред - СЕТ 1	466,822	377,458
Капитал от първи ред	466,822	377,458
Капитал от втори ред	25,116	70,410
Общо капиталова база	491,938	447,868
Общо рисково-претеглени активи	3,181,604	3,062,608
Съотношение на Базов собствен капитал от първи ред	14.67%	12.32%
Съотношение на собствен капитал от първи ред	14.67%	12.32%
Съотношение на обща капиталова адекватност	16.86%	14.62%
Минимални изисквания на базов собствен капитал от първи ред - 4.5%	143,172	137,817
Минимални изисквания на собствен капитал от първи ред - 6%	190,896	183,756
Минимални общи капиталови изисквания - 8%	254,528	245,009

**38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Ликвиден риск

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритетната структура на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Групата да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи, и възможните искове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Групата е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Групата е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от ръководството на Групата политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на БНБ и ЕБО е Отношението на ликвидно покритие – показателят LCR. Това съотношение представя превишението на ликвидния буфер (ликвидните активи) на Групата над нетните изходящи ликвидни потоци.

Отношението на ликвидно покритие на Групата към 31.12.2018 г. е в размерна 560.16% (31.12.2017 г.: 609.26%) и надвишава нормативното изискване от 100%.

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2018, съобразно техния остатъчен срок е следното:

ФИНАНСОВИ АКТИВИ	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,722,610	-	-	-	-	1,722,610
Предоставени ресурси и аванси на банки	202,784	-	-	25,934	-	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	2,985	-	198,440	-	-	201,425
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	74,663	49,466	243,570	1,336,704	755,047	2,459,450
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	19,671	25,146	8,960	229,219	220,895	503,891
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	27,480	6,184	11,224	52,138	199,213	296,239
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,084,934	210,331	554,516	1,643,995	1,175,155	5,668,931
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,299	-	-	-	-	40,299
Кредити от банки	954	4	6	165	-	1,129
Задължения към други депозанти	2,378,309	369,509	1,161,499	1,343,422	6,997	5,259,736
Други привлечени средства	-	-	-	778	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
Други задължения	11,279	-	109	455	461	12,304
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,430,841	369,513	1,161,614	1,370,163	7,458	5,339,589

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38

**УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Ликвиден риск (продължение)

Финансовите пасиви на Групата са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица.

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2017, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централни банки	1,840,004	-	-	-	-	1,840,004
Предоставени ресурси и аванси на банки	284,004	-	-	7,998	-	292,002
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	66,376	45,364	85,170	-	-	196,910
Финансови активи, държани за търгуване	68,718	-	-	13,260	343	82,321
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	92,489	78,457	329,525	1,263,284	640,746	2,404,501
Финансови активи, на разположение за продажба	15,697	8,810	21,296	292,986	256,985	595,774
Финансови активи, държани до падеж	19,341	4,626	10,043	-	-	34,010
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,386,629	137,257	446,034	1,577,528	898,074	5,445,522
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	7,008	-	-	-	-	7,008
Кредити от банки	4,361	-	6	172	-	4,539
Задължения към други депозанти	2,495,935	382,916	1,151,563	1,080,106	2,613	5,113,133
Други привлечени средства	-	-	-	778	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	-	70,235	70,235
Други задължения	14,821	-	-	-	848	15,669
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,522,125	382,916	1,151,569	1,081,056	73,696	5,211,362

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 1,335,422 хил. лв. към 31 декември 2018 (2017 г: 1,214,552 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2018 и 2017.

Пазарен риск

Пазарен е рискът, при който е възможно промените в пазарните цени на финансовите активи, лихвените нива или валутните курсове да окажат неблагоприятно влияние върху резултата от дейността на Групата. Пазарен риск възниква по открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти, всички които са чувствителни към общи и специфични пазарни движения. Пазарната експозиция се управлява от Групата в съответствие с рисковите ограничения, определени от ръководството.

Лихвен риск

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

38

**УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Лихвен риск (продължение)

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2018 е отрицателен, в размер на 1,593,568 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 42.48%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	202,785	-	-	25,933	-	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, държани за търгуване	1	-	-	-	-	1
Предоставени кредити и аванси на клиенти	74,663	49,466	243,570	1,336,704	755,047	2,459,450
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	19,671	25,146	8,960	218,568	220,366	492,711
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	27,480	6,184	11,224	52,138	199,213	296,239
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	359,341	210,331	356,076	1,633,343	1,174,626	3,733,717
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,299	-	-	-	-	40,299
Кредити от банки	954	4	6	165	-	1,129
Задължения към други депозанти	2,378,309	369,509	1,161,499	1,343,422	6,997	5,259,736
Други привлечени средства	-	-	-	778	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,419,562	369,513	1,161,505	1,369,708	6,997	5,327,285
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,060,221)	(159,182)	(805,429)	263,635	1,167,629	(1,593,568)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса отчетен към 31 декември 2018 върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 3,730 хил. лв. (2017: 2,585 хил. лв.).

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2017 е отрицателен, в размер на 1,738,743 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 48%.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

**38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Лихвен риск (продължение)

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	284,944	-	3,129	3,929	-	292,002
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	66,376	45,364	85,170	-	-	196,910
Финансови активи държани за търгуване	-	-	-	13,260	343	13,603
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	92,489	78,457	329,525	1,263,284	640,746	2,404,501
Финансови активи на разположение за продажба	15,697	8,810	21,295	213,137	256,985	515,924
Финансови активи държани до падеж	19,341	4,626	10,043	-	-	34,010
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	478,847	137,257	449,162	1,493,610	898,074	3,456,950
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	7,008	-	-	-	-	7,008
Кредити от банки	4,361	-	6	172	-	4,539
Задължения към други депозанти	2,495,935	382,916	1,151,563	1,080,106	2,613	5,113,133
Други привлечени средства	-	-	-	778	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	-	70,235	70,235
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,507,304	382,916	1,151,569	1,081,056	72,848	5,195,693
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,028,457)	(245,659)	(702,407)	412,554	825,226	(1,738,743)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса отчетен към 31 декември 2017 върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 2,585хил. лв.

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуридет в размер на 1,335,422 хил. лв. към 31 декември 2018 и 1,214,552 хил. лв. към 31 декември 2017 е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки за 2018 и 2017.

Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутния борд, поради което дългата позиция на Групата в евро не носи риск за Групата.

Рисково претеглената нетната валутна позиция към 31 декември 2018 г. във финансови инструменти, деноминирани в други валути, различни от лев или евро е под 2% от капиталовата база и не следва да се прилагат капиталови изисквания за валутен риск от страна на Групата.

Поради ниския размер на тази позиция, потенциалния ефект от измененията на валутните курсове няма да доведе до съществени ефекти върху собствения капитал и съответно рисковото претегления ефект върху капитала ще е под прага на същественост за Групата и за регулаторната рамка – Регламент ЕС 2013/575.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

**38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2018 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	23,026	29,815	104,653	71, 224	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	205,184	51,414	-	-	256,598
Финансови активи, държани за търгуване	2,928	-	27	30	2,985
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	161,431	2,113	-	34,896	198,440
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,506,890	743,638	3,784	205,138	2,459,450
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	108,962	389,249	4,925	755	503,891
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	-	262,567	-	33,672	296,239
Инвестиции в дъщерни предприятия					
ОБЩО АКТИВИ	2,008,421	1,478,796	113,389	345,715	3,946,321
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	6,162	30,837	2,435	865	40,299
Кредити от банки	-	-	-	1,129	1,129
Задължения към други депозанти	3,479,128	1,334,796	203,269	242,543	5,259,736
Други привлечени средства				778	778
Емитирани облигации	-	25,343	-	-	25,343
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,485,290	1,390,976	205,704	245,315	5,327,285
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,476,869)	87820	(92,315)	100,400	(1,380,964)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

**38 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2017 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	8,157	43,098	173,686	67,061	292,002
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	164,378	32,532	-	-	196,910
Финансови активи, държани за търгуване	68,106	13,158	1	1,056	82,321
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,420,920	783,138	7,274	193,169	2,404,501
Финансови активи на разположение за продажба	170,979	415,124	3,215	6,456	595,774
Финансови активи до падеж	-	-	-	34,010	34,010
ОБЩО АКТИВИ	1,832,540	1,287,050	184,176	301,752	3,605,518
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	757	4,988	1,035	228	7,008
Кредити от банки	-	-	-	4,539	4,539
Задължения към други депозанти	3,379,344	1,264,852	225,199	243,738	5,113,133
Други привлечени средства	-	-	-	778	778
Емитирани облигации	-	70,235	-	-	70,235
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,380,101	1,340,075	226,234	249,283	5,195,693
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,547,561)	(53,025)	(42,058)	52,469	(1,590,175)

Ценови риск

Ценовият риск е свързан с промените в пазарните цени на финансовите активи и пасиви, при които Групата може да претърпи загуба. Основната заплата за Групата е намалението на пазарните цени на притежаваните от нея инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, да доведе до спад на нетната печалба. Групата не притежава съществени експозиции в деривативни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси и следователно на риск е изложена балансовата стойност на капиталовите инструменти и дялове в договорни фондове от портфейла с финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, общо на стойност – 201 368 хил. лв. (2017: 67,694 хил. лв.).

39 ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване. Достатъчен пазарен опит, стабилност и ликвидност към момента не съществува за кредити и аванси на клиенти и за някои други финансови активи и пасиви, за които информацията за пазара не е лесно достъпна. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да бъде лесно определена. По мнението на ръководството, техните балансови стойности са най-валидните и полезни отчетни стойности при тези обстоятелства.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

39 **ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност е разпределена според йерархията на справедливите стойности към 31 декември 2018 и 2017, както следва:

	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
2018				
АКТИВИ				
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	201,425	154,471	12,109	34,845
- деривати	56	-	56	-
- дългови ценни книжа	1	1	-	-
- капиталови ценни книжа	201,368	154,470	12,053	34,845
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	503,891	439,924	14,664	49,303
- дългови ценни книжа	491,956	438,478	13,909	39,569
- капиталови ценни книжа	11,935	1,446	755	9,734
ОБЩО АКТИВИ	705,316	594,395	26,773	84,148
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	1,272	-	1,272	-
ОБЩО ПАСИВИ	1,272	-	1,272	-
	Балансова стойност	Ниво 1 – котирана пазарна цена	Ниво 2 – Техника за оценяване – наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 – Техника за оценяване – не наблюдавани пазарни нива
2017				
АКТИВИ				
Финансови активи, държани за търгуване	82,321	55,092	27,025	204
Финансови активи на разположение за продажба	595,774	552,426	35,167	8,181
ОБЩО АКТИВИ	678,095	607,518	62,192	8,385
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	3,396	-	3,396	-
ОБЩО ПАСИВИ	3,396	-	3,396	-

40 **СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА**

Групата е извършвала редица сделки със свързани лица. Като свързани Групата приема лицата, при които едното има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другото при вземане на финансови и оперативни решения, както и в случаите, когато двете лица са под общ контрол. Групата е извършвала сделки със следните свързани лица: Предприятие-майка, Дружества под общ контрол, Дъщерни предприятия, Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер, като извършените сделки са свързани с отпускане кредити, издаване на гаранции, привличане на парични средства, осъществяване на репо сделки и други. Всички сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Групата и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпускани, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2018

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

40. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2018 и 2017 Групата има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към 31.12.2018	Салдо към 31.12.2017
Предприятие-майка		
Получени депозити	91	109
Дружества под общ контрол		
Отпуснати кредити	49,281	76,076
Издадени гаранции	4,778	6,520
Репо сделки	11,316	11,176
Други вземания	599	3,125
Други задължения	1	-
Получени депозити	43,949	53,831
Предоставени депозити	3,725	
Получени средства по емитирани облигации	258	45,136
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер		
Отпуснати кредити	1,994	1,866
Други вземания	76	8
Получени депозити	3,923	3,476

Приходите и разходите, реализирани от Групата през 2018 и 2017 от сделки със свързани лица са както следва:

Свързани лица и видове сделки	Обем през 2018	Обем през 2017
Предприятие-майка		
Приходи от такси и комисионни	1	2
Дружества под общ контрол		
Приходи от лихви	3,821	4,912
Приходи от такси и комисионни	1,123	1,418
Приходи от услуги	287	205
Разходи за лихви	(1,384)	(1,824)
Разходи за услуги	(4,609)	(7,159)
Приход от продажба на активи	-	1,359
Разходи за такси и комисионни	(1)	-
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер		
Приходи от лихви	18	15
Приходи от такси и комисионни	10	12
Разходи за лихви	(2)	(2)
Разходи за услуги	(168)	(109)

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2018, са на обща стойност 591 хил. лв. (2017: 293 хил. лв.). Възнагражденията на членовете на Управителния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2018, са на обща стойност 823 хил. лв. (2017: 929 хил. лв.).

41. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Съгласно изискванията на чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции, банките са задължени да оповестят някои количествени и качествени данни, свързани с основни финансови и други показатели поотделно за Република България, за другите държави - членки на ЕС, и за третите държави, в които Групата има дъщерни дружества или е установила клонове.

41 ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Както е оповестено в бел.1, Централна кооперативна банка АД, София осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържаostro сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

Групата извършва банкова дейност чрез свой клон на територията на Република Кипър, въз основа на предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Групата може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона за банките на Кипър.

Обобщените количествени показатели на индивидуална основа, свързани със задължителните оповестявания, изисквани от Закона за кредитните институции, са както следва:

	Република България		Република Кипър	
	2018	2017	2018	2017
Общ оперативен доход	168,323	188,853	252	325
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	37,448	38,777	(161)	(256)
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(3,517)	(1,707)	-	-
Доходност на активите (%)	0.60	0.68	(6.80)	(2.45)
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	1,965	1,958	5	5
Получени държавни субсидии	-	-	-	-
	Република Северна Македония	Република Северна Македония и Руска Федерация		
	2018	2017		
Общ оперативен доход	11,553	17,581		
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	250	327		
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(27)	(191)		
Доходност на активите (%)	0.08	0.05		
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	253	431		
Получени държавни субсидии	-	-		

42 СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване с изключение на следното некоригиращо събитие:

На 25 февруари 2019 увеличението на капитала на Банката-майка, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Банката-майка. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13 975 679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката-майка се състои от 127 129 970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката-майка.